

Zuyd Hogeschool

Master of Arts Therapies

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-opleiding Master of Arts Therapies van Zuyd Hogeschool. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Zuyd Hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2014 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 24 en 25 april 2014.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer dr. P.V.A. Delnooz (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. J.W. Metz (domeindeskundige)

De heer drs. A.A.J. Berman (domeindeskundige)

Mevrouw H.R. Haasjes (student-lid)

De heer drs. J.G. Betkó, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2014*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 11 juni 2014

Panelvoorzitter

De heer dr. P.V.A. Delnooz

Panelsecretaris

De heer drs. J.G. Betkó

Samenvatting

Het oordeel over de Master of Arts Therapies is **voldoende**. Een onderbouwing van dit oordeel is opgenomen in deze samenvatting en in het beoordelingsrapport.

Onderwerp 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft als doel om studenten verder te bekwamen in de beroepspraktijk van de vaktherapie, en om het vakgebied verder te professionaliseren en te verwetenschappelijken. Vanuit de beroepspraktijk is veel vraag naar een verdere onderbouwing van het vaktherapeutische handelen. De opleiding heeft haar eindkwalificaties beschreven als competenties, binnen vier taakgebieden: 'behandelen', 'organisatie', 'onderwijs en onderzoek' en 'professionalisering'. De eindkwalificaties zijn qua inhoud, niveau en oriëntatie zeer geschikt voor een masteropleiding in dit domein. De opleiding Master of Art Therapies onderscheidt zich van soortgelijke masteropleidingen vaktherapie door de integrale aanpak, waarbij alle vijf de vaktherapeutische disciplines aandacht krijgen. Daarnaast profileert de opleiding zich door de nadruk op professionalisering en verwetenschappelijking van de beroepspraktijk, en door te focussen op innovatie vanuit de professional. De opleiding heeft een sterke internationale focus en participeert in internationale samenwerkingsverbanden.

Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) als **goed**.

Onderwerp 2 Programma

Het programma bestaat uit 90 EC. Het onderwijs dat studenten krijgen is duidelijk afgeleid van de competenties. De kennis en vaardigheden die in het programma aan de orde komen zijn relevant en de gebruikte literatuur is van een hoge kwaliteit. Er is veel aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeks- en beroepsvaardigheden. In een vakverdiepende module werken studenten aan de verdieping van hun specialisatie binnen de vaktherapie (Beeldend, Muziek, Drama of Dans/beweging). Het programma is samenhangend. Het gebruikte didactisch concept sluit aan bij het type opleiding en bij de eindkwalificaties. De werkvormen behoeven nog enige aandacht: meer gebruik van interactieve, discussiërende werkvormen kan verder bijdragen aan het ontwikkelen van analytisch vermogen en conceptueel denken. Een positief punt is dat de opleiding goed aansluit bij de kwalificaties van instromende studenten. Studenten hebben een realistisch beeld bij de opleiding. De opleiding scoort goed qua studeerbaarheid. Ten dele ligt dat aan de kleinschaligheid, maar daarnaast doet de opleiding veel moeite om drempels in de opleiding weg te nemen.

Het panel beoordeelt de oriëntatie, inhoud, instroom en studeerbaarheid (de standaarden 2, 3, 5 en 6) als **goed** en de vormgeving en de duur van het programma (4 en 7) als **voldoende**.

Onderwerp 3 Personeel

De opleiding hanteert een eigen personeelsbeleid, dat grotendeels gebaseerd is op het HR-beleid van de hogeschool en de faculteit waar de opleiding toe behoort. De situatie van de opleiding wijkt af ten opzichte van veel andere opleidingen, omdat de M-AT een kleinschalige opleiding is, waar veel docenten werken die voor een relatief klein aantal uren worden ingezet. Minstens 25 procent van de docenten dient een hoofdaanstelling te hebben in de vaktherapeutische beroepspraktijk en de meerderheid van de docenten moet recente werkervaring hebben als vaktherapeut. Daarnaast verwacht de opleiding van docenten dat ze bijdragen aan het ontwikkelen en profileren van het vakgebied, door middel van publicaties, presentaties, congresbijdragen en dergelijke. Dit beleid past goed bij het type opleiding en de doelen die de opleiding heeft gesteld. De kwaliteit van de docenten is goed. Het opleidingsniveau is hoog, docenten hebben veel inhoudelijke expertise, ook op het gebied van de vaktherapeutische specialisaties. Een aandachtspunt is de vertegenwoordiging van didactische expertise in het team. Docenten publiceren relatief veel en dragen bij aan de verwetenschappelijking van het vakgebied door bijdragen op congressen en symposia. Het docententeam is relatief groot, omdat de opleiding naast de docenten voor het reguliere gedeelte van het onderwijs ook docenten in dienst heeft voor het vakverdiepende gedeelte. Er is een goede student-docentratio en er wordt kleinschalig onderwijs geboden.

Het panel beoordeelt het personeelsbeleid, de kwaliteit en de kwantiteit van het personeel (standaarden 8, 9 en 10) als **goed**.

Onderwerp 4 Voorzieningen

De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het lesprogramma te verzorgen. De opleiding heeft haar voorzieningen verspreid over de verschillende partnerinstellingen. De lessen worden voor het grootste deel verzorgd op locaties van de Hogeschool Utrecht in Amersfoort en Utrecht. De opleiding kiest hiervoor vanwege de centrale locatie, aangezien studenten uit alle delen van het land komen. De vakverdiepende module wordt gegeven op een locatie die hier geschikte, vakspecifieke voorzieningen voor heeft. De spreiding van het onderwijs over verschillende locaties heeft wel geleid tot praktische ongemakken, zoals bijvoorbeeld rond de mogelijkheid om lokalen te reserveren. De opleiding werkt er aan om deze ongemakken zoveel mogelijk weg te nemen. De begeleiding die de opleiding biedt is voldoende. Niettemin lijken studenten op verschillende punten van de studie toch behoefte te hebben aan meer coaching en begeleiding. De mate van initiatief die bij de begeleiding van studenten gevraagd wordt, is voor sommige studenten nog wat veel. De opleiding informeert studenten op een adequate wijze.

Het panel beoordeelt de voorzieningen en de studiebegeleiding (standaarden 11 en 12) als **voldoende**.

Onderwerp 5 Kwaliteitszorg

De opleiding maakt in haar kwaliteitszorg gebruik van tal van evaluaties, onderzoeken en overlegorganen, en heeft duidelijke streefcijfers vastgesteld. De opleiding hanteert een PDCA-cyclus, die volledig wordt doorlopen. Het systeem van kwaliteitszorg werkt naar tevredenheid van alle betrokkenen. Ook informeel reageert de opleiding snel op verbeter suggesties. De opleiding voert concrete verbetermaatregelen door op basis van input van alle relevante betrokkenen. Acties zijn ondernomen op basis van onder andere de vorige visitatie, studenten, docenten, alumni, het werkveld en verschillende commissies. Er worden goede acties ondernomen om terug te koppelen naar studenten wat er gebeurt met hun input. De zorgvuldigheid waarmee studenten, docenten, alumni en andere stakeholders betrokken worden, de snelheid waarmee de opleiding reageert en het aantal verschillende manieren waarop de opleiding systematisch input verzamelt is indrukwekkend, ook gezien de grootte van de opleiding.

Het panel beoordeelt de evaluatie resultaten (standaard 13) als **goed**, en de verbetermaatregelen en betrokkenheid bij kwaliteitszorg (standaarden 14 en 15) als **excellent**.

Onderwerp 6 Toetsing en gerealiseerd eindkwalificaties

Het toetsbeleid is goed beschreven. De vorm van toetsing is tevens beschreven in de modulehandleidingen, waardoor de toetsing voor studenten transparant is. De kwaliteit van de toetsing is goed: deze sluit aan bij de werkvormen, het onderwijsmodel en de beroepspraktijk van de studenten. De opleiding geeft goede feedback. Het gerealiseerde eindniveau van studenten is adequaat. Wanneer de opleiding meer aandacht schenkt aan analytisch niveau en creativiteit en er meer aandacht komt voor de relevantie voor de beroepspraktijk, kan dit het niveau de eindwerkstukken verder verhogen. De opleiding zou ook in de beoordeling van de eindwerkstukken hier meer aandacht aan kunnen geven. Zowel alumni als werkveld bevestigen dat de opleiding haar doelen realiseert. Afgestudeerden gaan in hun praktijk meer *evidence based* te werk en zijn beter in staat hun handelen te onderbouwen.

Het panel beoordeelt de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Programma	16
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	16
	Standaard 3 Inhoud van het programma	18
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	19
	Standaard 5 Instroom	20
	Standaard 6 Studeerbaarheid	21
	Standaard 7 Duur	23
	Personeel	23
	Standaard 8 Personeelsbeleid	23
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	24
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	26
	Voorzieningen	27
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	27
	Standaard 12 Studiebegeleiding	29
	Kwaliteitszorg	31
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	31
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	32
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	33
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	34
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	34
3	Eindoordeel over de opleiding	39
4	Aanbevelingen	41
5	Bijlagen	43
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	45
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	47
	Bijlage 3 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	49
	Bijlage 4 Bezoekprogramma	55
	Bijlage 5 Bestudeerde documenten	59
	Bijlage 6 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	65
	Bijlage 7 Verklaring van volledigheid en correctheid	67

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Master of Arts Therapies
2. Registratienummer opleiding in CROHO	70102
3. Oriëntatie en niveau	Hbo master
4. Aantal studiepunten	Vanaf 2013: 90 EC; tot 2013: 82 EC
5. Afstudeerrichting(en)	N.v.t.
6. Variant(en)	Deeltijd (vanaf 2013-2014); dual (tot 2013)
7. Locatie(s)	Heerlen, Utrecht, Amersfoort, Enschede, Eindhoven
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 10-03-2009 Besluit NVAO: 15-06-2009
9. Code of conduct	Ja

Administratieve gegevens van de instelling

10. Naam instelling	Zuyd Hogeschool
11. Status instelling	Bekostigd (opleiding onbekostigd)
12. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	N.v.t.

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Rendement

Cohort	2009	2010	2011
Rendement	Geen cohort gestart	93,3 %	81,3 %

Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	92 %	40 %

Docent-studentratio

Ratio	1 : 10,3
-------	----------

Contacturen

Studiejaar	1	2
Contacturen	149,5	67

Toelichting

De contacturen vermeld in tabel 4 bedragen de geroosterde contacttijd. Naast deze geroosterde contacttijd is er sprake van niet-ingeroosterde contacttijd, bijvoorbeeld coaching door docenten (fysiek, per mail, telefonisch etc.). Voor het eerste jaar betreft dit 31 uur, voor het tweede jaar betreft dit 20 uur.

Schets van de opleiding

De Master of Arts Therapies (M-AT) wordt vormgegeven binnen een landelijke samenwerking van vijf hogescholen, waarvan Zuyd Hogeschool de penvoerder is. Naast de masteropleiding is er het lectoraat KenVak, dat dezelfde samenwerkingspartners heeft als de masteropleiding. Het onderwijsprogramma van de opleiding wordt in samenwerking met het lectoraat ontwikkeld.

De opleiding is begonnen in 2004 onder de naam hbo-master Vaktherapieën en is sinds 2009 geaccrediteerd door de NVAO. Sinds de laatste accreditatie hebben een aantal veranderingen plaatsgevonden. De naam is aangepast om de opleiding internationaal herkenbaarder te maken. Het aantal EC is uitgebreid van 82 naar 90. Daarnaast zijn er vier vakverdiepende modules toegevoegd, waarvan studenten er één volgen die aansluit bij hun eigen 'medium' (richtingen: Beeldend, Muziek, Drama of Dans/beweging).

De opleiding is in 2013 overgegaan van een duale naar een deeltijdopleiding. De wijziging is ingegaan vanaf collegejaar 2013-2014, waardoor ten tijde van de visitatie eerstejaars in de deeltijdvariant zitten en tweedejaars in de duale variant. De omzetting heeft geen gevolgen gehad voor de inhoud van de opleiding.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3, de aanbevelingen in hoofdstuk 4.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Het beroep

De opleiding heeft als doel om studenten verder te bekwamen in de beroepspraktijk van de vaktherapie. Het algemene doel van vaktherapie is om problemen van cliënten te diagnosticeren, en klachten te reduceren of op te lossen, door gebruik te maken van methodische inzet van ervaringsgerichte interventies. Hierbij worden beeldende materialen, drama, dans, muziek en beweging gebruikt om de cliënten op een laagdrempelige manier te benaderen. Vaktherapeuten werken in bijvoorbeeld de somatische of geestelijke gezondheidszorg, justitiële inrichtingen, het (speciaal) onderwijs, welzijnsinstellingen, of in een eigen praktijk. Alle studenten van de opleiding zijn werkzaam in deze beroepspraktijk. Hierdoor kunnen zij gemakkelijk de koppeling maken tussen onderwijs, onderzoek en de praktijk, en op die manier vaktherapeut op masterniveau worden.

Het is tevens een doel van de masteropleiding om het vakgebied verder te professionaliseren en te verwetenschappelijkken. Vanuit de beroepspraktijk is veel vraag naar een verdere onderbouwing van het vaktherapeutische handelen. Door een sterkere bewijslast van het handelen wordt het vak serieuzer genomen door andere beroepsgroepen en potentiële financiers, iets wat de opleiding zich goed realiseert.

De competenties

De opleiding heeft haar eindkwalificaties beschreven als competenties, binnen vier taakgebieden: 'behandelen', 'organisatie', 'onderwijs en onderzoek' en 'professionalisering'. Een totaaloverzicht van deze competenties is te vinden in bijlage 1 van dit rapport.

Het panel heeft de eindkwalificaties bestudeerd en constateert dat deze op een duidelijke en goede manier beschreven zijn, en weerspiegelen wat verwacht mag worden van een masteropleiding in dit domein. De opleiding heeft bij het opstellen van de competenties gebruikgemaakt van de Dublin descriptoren, de internationale beschrijving van het masterniveau. In de nota *Competenties 2014* is inzichtelijk gemaakt hoe de competenties samenhangen met de Dublin descriptoren, én hoe de competenties zich verhouden tot de eindkwalificaties van een soortgelijke bacheloropleiding (Creatieve Therapie). Deze laatste vergelijking laat volgens het panel duidelijk zien dat de eindkwalificaties van de masteropleiding een niveau hoger liggen. Een aantal alumni is de afgelopen jaren gaan doorstuderen als PhD-student in het binnen- en buitenland. Dat deze aansluiting mogelijk is, is eveneens een aanwijzing dat het beoogde niveau van de opleiding correct is.

De basis van de nota *Competenties* is een door de opleiding zelf opgesteld kwalificatieprofiel. Dit is opgesteld na onderzoek in de beroepspraktijk en goedgekeurd door de Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB). In respectievelijk 2013 en 2014 heeft de opleiding middels onderzoeken in het werkveld en onder alumni gevalideerd dat de eindkwalificaties aansluiten bij de behoeften van de beroepspraktijk. Het panel stelt aan de hand van notulen vast dat de competenties eveneens onderwerp van gesprek zijn in de werkveldcommissie (wvc).

Profilering

Er zijn drie door de FVB erkende Nederlandse masteropleidingen op het gebied van vaktherapie. Beide overige opleidingen leggen de focus op de verdieping van één vaktherapeutische discipline. De opleiding Master of Arts Therapies onderscheidt zich daarvan door een integrale aanpak, waarbij alle vijf de disciplines aandacht krijgen. Daarnaast profileert de opleiding zich door de nadruk op professionalisering en verwetenschappelijking van de beroepspraktijk, en door te focussen op innovatie vanuit de professional.

De opleiding heeft bij aanvang een internationale vergelijking gemaakt met enkele soortgelijke masteropleidingen uit het buitenland. Deze vergelijking wordt regelmatig geüpdatet, de laatste keer was in 2014. In het algemeen stelt de opleiding vast dat er drie typen masteropleidingen zijn in dit domein: de initiële master, waarbij afgestudeerden uit verschillende (ook niet vaktherapie) bacheloropleidingen kunnen instromen, een gecombineerd universitair leertraject van bachelor- en masteropleiding vaktherapie samen, en de top-up-master, voor ervaren, geregistreerde vaktherapeuten, die zich richt op de verdieping van theoretische verbanden met de praktijk en het leren van praktijkgerichte onderzoeksvaardigheden. Uit de vergelijking die de opleiding maakte, blijkt dat de M-AT is gepositioneerd tussen de typen gecombineerd leertraject en top-up-master. Met twee opleidingen heeft de opleiding zich gedetailleerd vergeleken.

Daarnaast werkt de opleiding op nog enkele andere manieren aan internationale afstemming. Het lectoraat KenVaK, dat aan de opleiding is verbonden, beschikt over een International Advisory Board, waarin experts van verschillende Europese en Amerikaanse onderwijsinstellingen vertegenwoordigd zijn. Met hen wordt informatie uitgewisseld over onder andere het niveau van de opleidingen, de inhoud van de curricula en vaktherapeutische onderzoeken. Daarnaast participeert de opleiding in het European Consortium for Arts Therapies Education (ECArTE) en in het International Centre for Art Therapies. Uit gesprekken die het panel heeft gevoerd met onder andere docenten, blijkt dat de opleiding goed op de hoogte is van waar opleidingen in het buitenland mee bezig zijn, en in welke landen welke expertise aanwezig is.

De opleiding heeft de ambitie om in de toekomst op te leiden tot de titel Master of Arts, omdat deze internationaal beter vergelijkbaar is. Het panel waardeert de sterke internationale focus van de opleiding. In omliggende landen is men in dit domein al langer bezig met het opleiden op master- en zelfs PhD-niveau. Het panel waardeert het dat de opleiding hier aansluiting bij zoekt. Door het aanbieden van een masteropleiding draagt Zuyd er aan bij dat Nederlandse vaktherapeuten internationaal aansluiting vinden, omdat een master vaktherapie meestal de standaard is. In de toekomst zou de opleiding hier nog meer uit kunnen halen, door gebruik te maken van buitenlandse expertise en (bijvoorbeeld) buitenlandse docenten.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding beschikt over goede eindkwalificaties, die op een heldere manier zijn beschreven als competenties verdeeld over vier taakgebieden. Deze verdeling is passend, volgens het panel. De eindkwalificaties zijn qua inhoud, niveau en oriëntatie zeer geschikt voor een masteropleiding in dit domein. Daarnaast biedt de opleiding volgens het panel een toegevoegde waarde voor het vakgebied, door als praktijkgerichte masteropleiding een sterker theoretisch fundament te bieden voor de beroepspraktijk. Dit vindt het panel erg waardevol.

De profilering van de opleiding is helder: de opleiding is uniek in Nederland doordat alle vaktherapieën aandacht krijgen. Daarnaast is er een focus op een verwetenschappelijking van de beroepspraktijk. De sterke internationale focus, die blijkt uit onder andere de internationale benchmark en de vele internationale samenwerkingsverbanden, waardeert het panel positief.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**. In potentie zou de opleiding hier in de toekomst zelfs excellent kunnen scoren, wanneer nog meer wordt aangesloten bij de internationale ontwikkelingen.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Het programma is opgebouwd uit zes modules in het eerste jaar en twee modules in het tweede jaar. In het eerste jaar worden modules als Theorieontwikkeling en Professionalisering en verwetenschappelijking aangeboden. Ook is er een vakverdiepende module, waarin studenten zich verder specialiseren in het medium waarmee zij werkzaam zijn: Beeldend, Muziek, Drama of Dans/beweging. Het tweede jaar bestaat voor het grootste gedeelte uit het Project Praktijkgericht Onderzoek. Daarnaast kennen beide jaren de lintmodule Toepassing van competenties in de praktijk. Voor een compleet overzicht van het programma, zie bijlage 2.

Bij iedere module hoort Nederlandse en Engelstalige literatuur. Het panel heeft de literatuurlijsten van de verschillende modules bestudeerd en stelt vast dat de gebruikte literatuur goed is: internationaal, recent en relevant. Dit sluit goed aan bij de doelstelling van de opleiding om de beroepspraktijk te verwetenschappelijken en daar de nieuwste inzichten toe te passen (zie standaard 1).

De ontwikkeling van beroepsvaardigheden speelt een grote rol in de opleiding. Alle studenten zijn zelf werkzaam als vaktherapeut. Hierdoor kunnen zij een directe koppeling maken tussen hetgeen zij leren in de opleiding en de toepassing daarvan in de beroepspraktijk. Het feit dat een groot deel van de docenten tevens werkzaam is als vaktherapeut (zie standaard 9) draagt daaraan bij. De lintmodule is aan het programma toegevoegd op verzoek van alumni, blijkt uit een gesprek met enkelen van hen. Studenten en alumni met wie het panel heeft gesproken zijn tevreden over de mate waarin zij vaardigheden leren die ze kunnen toepassen in hun beroepspraktijk. In de laatste twee NSE's scoorde de opleiding goed op de themascore 'voorbereiding beroepsloopbaan'.

Gezien het doel van de opleiding om het vakgebied te verwetenschappelijken, is het logisch dat vaardigheden op het gebied van onderzoek een belangrijke rol in de opleiding spelen. Dit blijkt uit de modules Theorieontwikkeling en Professionalisering en verwetenschappelijking. Door de nauwe samenwerking met het lectoraat KenVaK vinden de nieuwste wetenschappelijke inzichten uit het vakgebied gemakkelijk hun weg in de opleiding, zoals de aandacht voor neurologisch onderzoek naar de werking van de verschillende media. Daarnaast zijn docenten goed op de hoogte van deze ontwikkelingen, onder andere door de promotietrajecten die zij volgen, het onderzoek dat ze doen en hun bezoeken en bijdragen aan symposia en congressen (zie ook standaard 9).

Via KenVak en de betrokkenheid van de International Advisory Board is ook de internationale actualisering van het vakgebied en de toepassing daarvan gewaarborgd.

De opleiding heeft gekozen voor een onderzoeksparadigma waarin *Evidence Based Practice* (EBP) centraal staat. In het gebruik van EBP worden drie niveaus onderscheiden: volger, gebruiker en expert. Studenten worden opgeleid tot op expertniveau. Daarnaast heeft de opleiding aandacht voor *practice based evidence* (PBE). Hierin wordt studenten geleerd om de in de praktijk waargenomen effecten te expliciteren. EBP en PBE komen aan bod in alle modules, door de hele opleiding heen. Dit sluit aan bij de doelstelling van de opleiding en de redenen waarom studenten voor deze opleiding kiezen (zie standaard 5). Uit de verschillende gesprekken blijkt dat studenten blij zijn met deze focus op onderzoek. Wel maken zij de opmerking dat er in het eerste jaar ruimte is voor nog meer analytische vaardigheden en analytisch denken. Over het algemeen zijn studenten en alumni echter erg tevreden over de onderzoeksvaardigheden die zij aangeleerd krijgen. Dat blijkt ook uit evaluaties. In de laatste twee NSE's scoorde de opleiding bijvoorbeeld goed op de themascore 'wetenschappelijke vaardigheden'.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat studenten in de opleiding relevante kennis en vaardigheden opdoen, onder andere aan de hand van goede literatuur. De opleiding is gericht op het verwetenschappelijken van de beroepspraktijk en de grote aandacht voor onderzoeksvaardigheden draagt daar zeker aan bij. Daarnaast ontwikkelen studenten andere relevante beroepsvaardigheden, onder andere in hun eigen medium. Het panel stelt vast dat de nieuwste ontwikkelingen uit het vakgebied en de beroepspraktijk aan bod komen in de opleiding, wat positief is. Tevens stelt het vast dat het programma in ontwikkeling is, en dat de opleiding streeft naar verdere verbetering. Voor de toekomst heeft het panel de indruk dat de opleiding meer baat heeft bij verdere aanscherping van de bestaande programma-onderdelen, dan bij het toevoegen van nieuwe.

Wat onderzoeksvaardigheden betreft vindt het panel het positief dat de opleiding zo sterk inzet op EBP (en PBE), wat in veel vakgebieden de norm is. Deze focus draagt bij aan de doelstelling van de opleiding om het vakgebied te verwetenschappelijken en methoden en interventies breder geaccepteerd te krijgen. Mede op basis daarvan, en vanwege de goede en recente literatuur en de sterke ontwikkeling van relevante beroepsvaardigheden komt het panel tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Zoals beschreven bij standaard 1 zijn de competenties van de opleiding verdeeld over vier taakgebieden (zie ook bijlage 1). Al deze taakgebieden komen op meerdere momenten in de opleiding aan bod. Bij wijze van voorbeeld: het taakgebied 'behandelen' krijgt aandacht in de vakverdiepende module en in het onderzoeksproject. In de nota *Competenties* staat beschreven in welke module welke competenties aan bod komen, en met welke mate van zelfstandigheid en complexiteit. De mate van complexiteit van de opdracht en de zelfstandigheid die van studenten verwacht wordt, loopt op gedurende de opleiding. Uit de nota *Competenties* blijkt dat elke competentie minimaal twee keer getoetst wordt.

Het panel heeft de inhoud van de modules bestudeerd en het signaleert dat deze goed aansluit bij de eindkwalificaties. De opbouw vanuit de taakgebieden is goed vormgegeven. Het panel stelt bijvoorbeeld vast dat het niveau van modules goed is en dat ze aansluiten bij de taakgebieden en competenties (zie ook de vorige standaard).

De vakverdiepende module is ingevoerd op verzoek van de wvc. Deze commissie raadde de opleiding aan om naast een verdieping van de onderzoekende vermogens van studenten ook een verdieping van het ambacht bewerkstelligen. Bij sommige mediums is deze methodische oriëntatie wat minder goed uitgewerkt, en neigt de module naar een vorm van leertherapie of intervisie. De vakverdiepende module staat enigszins los van de rest van het programma. De opleiding heeft al een aantal stappen genomen om dit te verbeteren. Het panel doet de aanbeveling om meer aandacht te schenken aan complexe therapieën, diagnostiek en methodische ontwikkeling.

Het panel heeft met studenten gesproken over de inhoud van de modules. Zij zijn hier over het algemeen enthousiast over. Uit de resultaten van de NSE 2012 en 2013 blijkt dat de opleiding goed scoort op de themascore 'inhoud van de opleiding', waaronder het niveau van de opleiding en de samenhang van de verschillende onderdelen.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een goed inhoudelijk programma heeft. De inhoud is duidelijk afgeleid van de te behalen competenties en stelt studenten in staat om deze te verwerven. De opbouw vanuit de taakgebieden draagt bij aan een samenhangend programma, net als het oplopende niveau van de modules. Hoewel de samenhang tussen de vakverdiepende module en de rest van het programma een aandachtspunt is, komt het panel op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het didactisch uitgangspunt van de opleiding is dat de leeractiviteiten direct voortkomen uit de beroepspraktijk van de studenten en antwoord geven op actuele vragen uit deze beroepspraktijk. Onderwijskundige concepten die hierbij gebruikt worden zijn werkplekleren, action learning, projectgericht leren, open leren en blended learning. De invulling die de opleiding hieraan geeft is beschreven in de curriculumhandleiding. Zoals beschreven in de vorige standaard kent het programma een oplopende moeilijkheidsgraad qua complexiteit van werkzaamheden en qua zelfstandigheid die gevraagd wordt van studenten.

De opleiding maakt gebruik van een mix van werkvormen. Er zijn onder andere hoor-, werk- en responsicolleges, coachingsactiviteiten voor zowel de groep als het individu. Studenten houden presentaties, werken met e-learning, werken docentonafhankelijk in onderwijsgroepen en kunnen individueel deskundigen raadplegen. Daarnaast wordt gewerkt met een portfolio en experimenteert de opleiding met het concept 'flipping the classroom'. Hierin krijgen studenten de kans om thuis zelf kennis te vergaren over een onderwerp, en deze kennis toe te passen in de les. Studenten leveren dus de input voor de les.

In de lintmodule maken studenten hun competentieontwikkeling in de eigen beroepspraktijk zichtbaar door middel van een portfolio. Uit gesprekken met de huidige studenten blijkt echter dat studenten niet onverdeeld gelukkig zijn over deze vorm. Sommige studenten hebben graag extra ondersteuning bij de integratie van het geleerde in de beroepspraktijk. Anderen hebben daar minder behoefte aan, omdat het werkzaam zijn als vaktherapeut garandeert dat ruim voldoende integratie van het geleerde in de beroepspraktijk plaatsvindt. Kritiek op het portfolio is dat het vooral dient ter registratie, in plaats van dat het bijdraagt aan verdere valorisatie, en dat het wel studielast oplevert. Het panel heeft van enkele studenten de betreffende portfolio's bestudeerd, en kan zich wat bij de kritiek voorstellen. Wel merkt het op dat de portfolio's er goed uitzien en dat het niveau ervan duidelijk bacheloroverstijgend is. De opleiding geeft aan dat het de module relatief recent is ingevoerd, intensief wordt geëvalueerd en dat ze waar mogelijk verbeteracties doorvoert op basis van de studentevaluaties.

Het panel heeft uitgebreid gesproken met studenten over de gebruikte didactiek en werkvormen. De studenten zijn enthousiast over het concept van 'flipping the classroom', zolang het gebruikt wordt als aanvulling op de overige werkvormen en niet als vervanging van het hoorcollege. De studenten signaleren zelf een vloeiende overgang van een meer opleidingsgestuurde aanpak in het eerste, naar een meer studentgestuurde werkwijze in het tweede jaar. Wel wordt er soms een erg groot beroep gedaan op het zelfstandig leervermogen van studenten.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de vormgeving van het programma aanzet tot studeren en het mogelijk maakt voor studenten om de eindkwalificaties te bereiken. Het didactisch concept is passend voor het soort opleiding en past bij de competenties. Enkele zaken roepen vragen op bij het panel. Dit zijn bijvoorbeeld de opzet van de lintmodule qua werkvorm, maar ook de integratie van de vakverdiepende module in de rest van het programma (zie standaard 3) en het format waar mee gewerkt wordt in het afstuderen (zie standaard 16). Daarnaast lijkt de opleiding nog te zoeken naar een balans tussen enerzijds het uitgaan van zelfstandigheid en anderzijds het bieden van voldoende ondersteuning. Het panel vindt het goed dat de opleiding experimenteert met een concept als 'flipping the classroom'. Nog meer gebruik van interactieve, discussiërende werkvormen kan verder bijdragen aan het ontwikkelen van analytisch vermogen en conceptueel denken.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 5 Instroom

<i>Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.</i>

Bevindingen

De opleiding selecteert studenten die mogen deelnemen aan het programma. De instroomeisen van de opleiding staan beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Er wordt onder andere minimaal twee jaar werkervaring in de beroepspraktijk gevraagd, een afgeronde hbo-opleiding Creatieve Therapie of Psychomotorische Therapie en een betrekking waarin de student minimaal twee dagen in de week actief is als vaktherapeut of docent vaktherapie. Eventuele afwijkingen hiervan dienen goedgekeurd te worden door de examencommissie. Deze commissie beslist ook over eventuele vrijstellingen. Het panel stelt vast dat de commissie hier kritisch naar kijkt. Een efficiëntieprogramma kent de opleiding niet.

Inschrijvers dienen bij hun aanmelding een korte motivatiebrief en een cv mee te sturen. Ongeveer 50 tot 60 procent wordt vervolgens uitgenodigd. Een toelatingscommissie voert met hen een toelatingsgesprek, waarin onder andere de studielast, de hoeveelheid contactonderwijs en het werk van de aspirant-student ter sprake komen.

Uit gesprekken die het panel heeft gevoerd met studenten en alumni blijkt dat veel studenten voor deze opleiding kiezen vanwege de focus op onderzoek en om te leren zichtbaar te maken van 'wat werkt' in de beroepspraktijk. Studenten hebben een realistisch beeld van de opleiding, blijkt hier uit. Uit de laatste twee NSE's blijkt dat studenten tevreden zijn over de aansluiting van de opleiding bij de vooropleiding en de aansluiting van het beeld dat ze hadden bij de daadwerkelijke inhoud. Uit een eigen alumni-onderzoek (2014) van de opleiding blijkt dat 85 procent van de studenten tevreden is over het toelatingsgesprek.

De opleiding heeft momenteel te maken met een dalende instroom. De instroom in het meest recente collegejaar (2013-2014) bestond uit slechts vijf studenten. Dit vermindert de levensvatbaarheid van de opleiding. Het management gaf aan verschillende opties te zien. Zo zou de opleiding ervoor kunnen kiezen om de opleiding open te stellen voor therapeuten uit de overlappende vakgebieden, Speltherapie en Kunstzinnige therapie. Een andere oplossing is om nog intensiever samen te werken met een aantal van de verschillende partnerscholen, en de opleiding om te vormen tot een joint degree. Dit kan leiden tot meer commitment van alle betrokken hogescholen, en tot de keuze om meer bachelordocenten vaktherapie te professionaliseren via deze masteropleiding. Sowieso wordt al sterker ingezet op de promotie van de opleiding; in 2013 is hiervoor een pr-plan opgesteld. Het panel stelt vast dat de opleiding zich goed bewust is van de problematiek en een aantal oplossingsrichtingen heeft uitgedacht. Het ondersteunt de richting waarin de opleiding momenteel zoekt. Eventueel zou de opleiding een Engelstalig (deel van het) curriculum kunnen overwegen, waardoor buitenlandse studenten kunnen instromen. Tenslotte adviseert het panel de opleiding om wel vast te houden aan de instroomeis van minimaal twee jaar werkervaring, omdat het van opvatting is dat dit noodzakelijk is om het karakter van de professional master te waarborgen.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat het programma goed aansluit bij de kwalificaties van instromende studenten. Er is een duidelijk omschreven toelatingsprocedure en de eisen die gesteld worden passen bij het karakter van de opleiding. De opleiding blijkt daarnaast een goed beeld te hebben van dat wat nodig is om in de toekomst de instroom te vergroten, met behoud van de gewenste kwaliteit van instroom. De issues die er spelen rondom de instroom zijn naar de mening van het panel geen probleem dat de kwaliteit van de aansluiting betreft. Daarom komt het panel op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

<i>Het programma is studeerbaar.</i>

Bevindingen

De opleiding is kleinschalig opgezet. Alle studenten van een jaargroep kennen elkaar en hun docenten. Hierdoor kan men elkaar gemakkelijk ondersteunen en zijn docenten laagdrempelig bereikbaar, indien nodig.

Het aantal contacturen in de opleiding is relatief laag (zie de basisgegevens), ook gezien de behoefte van studenten aan meer contact. De opleiding kiest voor het huidige aantal omdat het didactisch concept (zie standaard 4) uitgaat van een grote mate van zelfstandigheid. Bij de geroosterde contacttijd is niet alle contacttijd inbegrepen, zoals de tijd die er is voor coaching door docenten.

Uit vakevaluaties bleek in 2012-2013 dat studenten behoefte hadden aan meer contacttijd. Daarom is in 2013-2014 het aantal contacturen verhoogd. Dit is gebeurd door na elk college een extra uur in te roosteren voor coaching, verdieping van de leerstof of intervisie. Door de invoering van de lintmodule is ook het aantal coachingsuren verhoogd. Het panel heeft met studenten gesproken over de contacttijd. Studenten toonden zich hierover tevreden, temeer omdat docenten gemakkelijk bereikbaar zijn buiten de contacturen. Ook het extra uur dat de opleiding heeft ingeroosterd na de colleges waarden studenten zeer.

De studielast wordt door de opleiding zo gelijkmatig mogelijk verdeeld binnen de modulen en over de studiejaar heen. In de NSE is een substantiële verbetering te zien op het onderwerp 'studielast' tussen 2012 en 2013, van onvoldoende naar ruim voldoende. De opleiding heeft een aantal verbeteringen doorgevoerd. Zo is de deadline van de (parallel lopende) modules 3 en 4 niet meer op hetzelfde moment. Daarnaast is het tweede jaar grondig herzien. Vanaf studiejaar 2012-2013 doen studenten niet langer twee onderzoeken, één kwalitatief en één kwantitatief, maar kiezen zij voor een omvangrijk onderzoek op basis van of kwalitatieve of kwantitatieve methode. Dit heeft een positief effect gehad op zowel de studielast als op de kwaliteit (zie ook standaard 14 en 16).

De opleiding heeft de studeerbaarheid nadrukkelijk onderdeel gemaakt van haar kwaliteitszorg. Tijdens modulen wordt aan studenten gevraagd of de studiebelasting in verhouding staat tot de geplande studielast. Na iedere module vindt een studielastmeting plaats. Daarnaast wordt studenten gevraagd naar de studiebelasting over het hele jaar. De gegevens uit deze metingen worden teruggekoppeld aan moduledocenten, het kernteam, de opleidingscommissie en de wvc. Zaken die hebben bijgedragen aan het verbeteren van de studeerbaarheid zijn (naast het in de vorige alinea genoemde) het verhelder van de curriculumhandleidingen en moduleteksten en de invoering van een bibliotheektraining.

Studenten met een functiebeperking kunnen via de Examencommissie vragen om extra ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van extra coachingsuren. Sinds 2010 is er één student geweest die hierover een verzoek heeft ingediend, dat is toegekend. Indien noodzakelijk kunnen studenten worden doorverwezen naar voorzieningen van de faculteit of de hogeschool, zoals een studentendecaan of –psycholoog.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de kleinschaligheid van de opleiding en de laagdrempeligheid van docenten bijdragen aan een studeerbare opleiding. Het aantal contacturen acht het panel goed voor een opleiding van dit type. De opleiding monitort intensief de studiebelasting van het onderwijs, wat heeft geleid tot zinnige verbeteracties op dit punt. Het panel komt op basis van deze overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

Uit de documentatie die het panel heeft bestudeerd, waaronder de Onderwijs- en Examenregeling 2013-2014, blijkt dat de omvang van het curriculum bestaat uit 90 EC, verspreid over twee studiejaar. Hiermee voldoet de opleiding aan de wettelijke eisen. Het panel stelt vast dat de studie uit 30 EC meer bestaat dan wettelijk noodzakelijk. Het waardeert de moeite van de opleiding om een zo volledig mogelijk programma aan te bieden, maar geeft ter overweging mee dat het wellicht niet verstandig is om de studieomvang nog verder te vergroten.

Overwegingen en conclusie

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

De opleiding hanteert een eigen personeelsbeleid, dat grotendeels gebaseerd is op het HR-beleid van de hogeschool en de faculteit waar de opleiding toe behoort. De situatie van de opleiding wijkt af ten opzichte van veel andere opleidingen, omdat de M-AT een kleinschalige opleiding is, waar veel docenten werken die voor een relatief klein aantal uren worden ingezet. De meeste docenten zijn in dienst bij een andere werkgever, met hen worden dan ook door de opleiding geen functionerings- of loopbaangesprekken gevoerd. Het overleg over het functioneren van deze docenten vindt expliciet plaats tijdens module-evaluaties. De teamleider, tevens lector, beschikt over managementcompetenties en is daarnaast actief betrokken bij de uitvoering van het programma.

De opleiding heeft een aantal criteria opgesteld voor werving en selectie. Zo stelt zij als doel dat minstens 25 procent van de docenten een hoofdaanstelling heeft in de vaktherapeutische beroepspraktijk. De meerderheid dient recente werkervaring te hebben als vaktherapeut. Daarnaast verwacht de opleiding van docenten dat ze bijdragen aan het ontwikkelen en profileren van het vakgebied, door middel van publicaties, presentaties, congresbijdragen en dergelijke. De opleiding streeft ernaar dat alle docenten zijn opgeleid op ten minste masterniveau. Een complicerende factor is dat er relatief weinig vaktherapeuten zijn die zijn opgeleid op masterniveau, en dat de opleiding ook veel waarde hecht aan werkervaring. Derhalve vindt de opleiding het acceptabel dat er tot 2018 een uitzondering wordt gemaakt voor excellente docenten die over specifieke kennis beschikken; zij kunnen op bachelorniveau worden aangesteld, mits ze op korte termijn een masterdiploma halen. Het panel vindt dit een goede werkwijze. De opleiding streeft er daarnaast naar dat minstens 33 procent van de docenten is opgeleid op PhD-niveau. Het panel stelt vast dat het selectie- en wervingsbeleid heeft geleid tot een kwalitatief goed docententeam (zie standaard 9).

Ook het beleid op het gebied van professionalisering is door de opleiding beschreven. Op het gebied van professionalisering biedt de faculteit waar de opleiding toe behoort uitgebreide en beknopte didactische cursussen aan. Uit het gesprek dat het panel heeft gevoerd met docenten blijkt dat zij worden bijgeschoold op onder andere het gebruik van social media en weblectures. Uit de rapportage van het laatste medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) van de opleiding blijkt dat de gemiddelde waardering van docenten 'ruim voldoende' is voor de hogeschool als werkgever.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een goed personeelsbeleid hanteert. De opleiding hanteert in de ogen van het panel goede criteria bij de werving en selectie en heeft een adequaat bijscholingsbeleid. Dit wordt onderstreept door de tevredenheid van de docenten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

In de vorige standaard is beschreven welke doelen de opleiding nastreeft ten aanzien van de kwaliteit van het docentencorps. De opleiding haalt de doelen die zij zichzelf heeft gesteld. Van het docentencorps is 92 procent opgeleid op minstens masterniveau, 40 procent van de docenten beschikt over een PhD. De beide docenten die nog geen masterdiploma hebben, volgen momenteel een opleiding.

Daarnaast volgt 16 procent van de docenten een PhD-opleiding. De opleiding beschikt hiermee over een relatief hoog opgeleid docententeam. Het aantal docenten dat een hoofdaanstelling heeft in de vaktherapeutische beroepspraktijk bedraagt 32 procent, en 60 procent van de docenten werkt als vaktherapeut in de beroepspraktijk. De overgrote meerderheid heeft recent gepubliceerd en/of tijdens een congres of symposium een presentatie verzorgd over vaktherapie.

Een kleine 70 procent van de docenten beschikt over een didactische kwalificatie. De docenten die een aanstelling hebben bij Zuyd Hogeschool zijn allen in bezit hiervan. De opleiding zet veel docenten uit het beroepenveld in, en verwacht (wanneer zij niet in dienst zijn bij een andere hogeronderwijsinstelling) niet van hen dat ze een dergelijke kwalificatie hebben. Zij worden op het gebied van didactische vaardigheden gecoacht door een lid van het kernteam.

Op basis van de cv's die het heeft bestudeerd, stelt het panel vast dat de opleiding docenten in dienst heeft die hun sporen in het vakgebied hebben verdiend. Voor elk medium beschikt de opleiding over kundige specialisten. Het panel heeft wel enige twijfel bij de didactische en onderwijskundige expertise van het docententeam, op basis van onder andere de manier waarop nieuwe modules worden opgezet (zie standaard 4). Daarnaast signaleert het panel dat, hoewel de opleiding werkt aan beoordelingsformulieren, ze het lastig vindt om deze goed vorm te geven (zie standaard 16).

Uit evaluaties blijkt dat studenten positief zijn, in bijvoorbeeld de NSE scoort de opleiding goed op alle aspecten bij het thema 'docenten'. De alumni die het panel heeft gesproken zijn eveneens positief over het docententeam.

Overwegingen en conclusie

Het panel vindt dat de kwaliteit van de docenten goed is. Het opleidingsniveau is hoog. Inhoudelijk is het docententeam sterk, op het gebied van elk medium is er vakinhoudelijke expertise. Docenten dragen bij aan de doelstellingen van de opleiding, onder andere gezien hun publicaties en presentaties. Wel heeft het panel enige twijfels over de didactische en onderwijskundige expertise in het team. Die twijfel is deels gebaseerd op de uitwerking van de beoordelingscriteria en aspecten die de vormgeving van het curriculum aangaan (zie standaard 4). Omdat deze zaken elders in het rapport al zijn meegewogen in de beoordeling, wil het panel dat hier niet te zwaar laten tellen. Derhalve komt het op basis van de overige, positieve, overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De formatie van de opleiding bestond op 1 januari 2014 uit 1,46 fte, verdeeld over 26 medewerkers. Daarvan is 1,16 fte onderwijsgevend en 0,3 fte ondersteunend. De opleiding streeft naar een docent-studentratio van 1:17. Ten tijde van de visitatie was deze ratio 1:10,3.

Het docententeam is relatief groot, omdat de opleiding naast de docenten voor het reguliere gedeelte van het onderwijs ook docenten in dienst heeft voor de vakverdiepende module, die in vier varianten wordt aangeboden (zie standaard 2). Het panel snapt dit, maar denkt dat de opleiding baat zou kunnen hebben bij een wat kleiner docententeam, bij dit aantal fte.

Het panel heeft studenten gesproken over de ruimte die er is voor kleinschaligheid en laagdrempelig contact, gezien het grote aantal docenten. Studenten zijn hier heel tevreden over. De studenten hebben voor hun eigen medium een eigen docententeam. Daarnaast zijn de docenten geconcentreerd per module, waardoor binnen modulen intensief en laagdrempelig contact plaatsvindt. De studenten die het panel heeft gesproken waarderen de flexibiliteit en de toegankelijkheid van docenten. Dit positieve beeld wordt bevestigd door de NSE 2013, waar de opleiding goed scoort op het onderdeel 'bereikbaarheid van de docenten buiten de contacturen' en het MTO (2014), waarin docenten zich tevreden tonen over de werkdruk (of het gebrek daaraan).

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over ruim voldoende docenten om de opleiding te verzorgen en komt op basis daarvan tot het oordeel **goed**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De coördinatie van de opleiding wordt uitgevoerd vanuit Heerlen, waar de penvoerder (Zuyd Hogeschool) is gevestigd. Op deze locatie hebben de teamleider, coördinator, managementassistent en een deel van de docenten hun werkplekken. De lessen worden voor het grootste deel verzorgd op locaties van de Hogeschool Utrecht in Amersfoort en Utrecht. De opleiding kiest hiervoor vanwege de centrale locatie, aangezien studenten uit alle delen van het land komen. De vakverdiepende module wordt gegeven bij de partnerhogescholen, op een locatie die hier geschikte, vakspecifieke voorzieningen voor heeft. Zo wordt de verdiepende module Beeldend verzorgd door Hogeschool Utrecht en Muziek door ArtEZ.

Omdat het niet praktisch is voor het panel om al deze locaties te bezoeken, heeft de opleiding de oordelen die de verschillende accommodaties kregen bij vorige visitaties en onderzoeken op een rijtje gezet. De uitkomst daarvan is als volgt:

Modulietitel	Soort lokaal	Locatie	Kwalificatie
Indicatiestelling en productontwikkeling <ul style="list-style-type: none"> • Colleges • Bibliotheektraining + aansluitend college 	Regulier leslokaal Computerlokaal + regulier leslokaal	Utrecht, HU Heerlen, Zuyd	Voldoende ⁽¹⁾
Evaluatie onderzoeksresultaten en richtlijnontwikkeling	Regulier leslokaal	Utrecht, HU	Voldoende ⁽¹⁾
Vakverdiepende module <ul style="list-style-type: none"> • Beeldend • Muziek • Drama • Dans-beweging 	Vaktherapie lokaal Vaktherapie lokaal Vaktherapie lokaal Vaktherapie lokaal	Utrecht / Amersfoort, HU Enschede, ArtEZ Eindhoven Heerlen, Zuyd	Goed ⁽²⁾ Voldoende ⁽³⁾ Goed ⁽⁴⁾
Theorie-ontwikkeling	Regulier leslokaal	Utrecht, HU	Voldoende ⁽¹⁾
Professionalisering en verwetenschappelijking	Regulier leslokaal	Utrecht, HU	Voldoende ⁽¹⁾
Lintmodule 'Competentie-ontwikkeling in de praktijk'	Regulier leslokaal	Utrecht, HU Locatie van individuele gesprekken wordt in samenspraak met studenten bepaald	Voldoende ⁽¹⁾
Projectpraktijkgericht onderzoek	Regulier leslokaal	Utrecht, HU	Voldoende ⁽¹⁾

- (1) Adviesrapport Hobeon (2012) van HBO-Bacheloropleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming, Hogeschool Utrecht
- (2) Adviesrapport Hobeon (2009) van HBO-Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Hogeschool Utrecht
- (3) Adviesrapport Hobeon (2010) van HBO-Bacheloropleiding Muziektherapie, ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten
- (4) Studentevaluaties van Module 3 Drama

Daarnaast zijn verschillende panelleden uit eigen ervaring bekend met deze accommodaties, en zij bevestigen dat deze adequaat zijn om dit onderwijs te volgen. Ten slotte heeft het panel nog een rondleiding gehad op de locatie van Zuyd en vastgesteld dat de voorzieningen die hier beschikbaar zijn geschikt zijn.

De afgelopen jaren waren studenten minder tevreden over de voorzieningen van de opleiding, zoals blijkt uit de laatste twee NSE-onderzoeken. De reden die ze hiervoor gaven, was dat ze geen gebruik konden maken van bibliotheekfaciliteiten en van wifi bij de locaties in Utrecht en Amersfoort. Daarnaast hadden studenten de behoefte om zelf onderwijsruimtes te kunnen reserveren voor groepswork. Het panel heeft hierover gesproken met de huidige studenten. Zij geven aan dat er inmiddels toegang tot wifi is in Utrecht en Amersfoort. De opleiding komt tegemoet aan de wens voor ruimtes voor groepswork, door na elk college een uur een lokaal te reserveren, waar studenten samen kunnen werken.

De opleiding maakt gebruik van Blackboard als digitale leeromgeving. Daarnaast kunnen studenten de bibliotheekvoorzieningen digitaal raadplegen via de centrale catalogus van de bibliotheek van Zuyd Hogeschool. Hier is een ruim aanbod te vinden van wetenschappelijke literatuur, studentproducten en audiovisuele bronnen op het gebied van vaktherapie, zorg en welzijn. Daarnaast biedt de bibliotheek digitale toegang tot verschillende wetenschappelijke databases, zoals PsychInfo, Pubmed en Cochrane. Deze zijn ook vanuit de thuiswerkplek van studenten toegankelijk.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de huisvesting en materiële voorzieningen toereikend zijn om het lesprogramma te verzorgen. Er zijn enige knelpunten, die vooral te maken hebben met het feit dat de opleiding een samenwerkingsverband is tussen verschillende hogescholen. De opleiding is zich hier van bewust en werkt aan het oplossen van deze knelpunten. Wat betreft de wifi-toegang in Utrecht en het reserveren van lokalen, is ze hier al in geslaagd. De specifieke vakverdiepende faciliteiten zijn adequaat.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Bij de studiebegeleiding binnen Zuyd Hogeschool werkt men met een drietredenmodel. De eerste trede is de mentor of docentbegeleider, bij wie studenten terecht kunnen voor reguliere begeleiding bij de studie. Ook kunnen zij daar terecht met persoonlijke problemen. De studentendecaan, naar wie studenten kunnen worden doorverwezen of die ze op eigen gelegenheid kunnen raadplegen, is de tweede trede. Ten slotte kunnen studenten doorverwezen worden naar externen of de studentenpsycholoog (trede drie). De begeleiding bij trede twee en drie is voor studenten beschreven op Infonet (zie hieronder).

De reguliere begeleiding bij de studie bestaat uit een aantal onderdelen. Docenten die curriculumonderdelen doceren, coachen studenten op leerinhoud en leerproces. De teamleider en een docent hebben de functie van mentor en zorgen voor leerprocesbegeleiding. De bedoeling hiervan is dat studenten ondersteund worden in het studietraject. Daarnaast is sprake van docent- en buddycoaching. Studenten worden in coachgroepen begeleid bij hun competentieontwikkeling in de praktijk. Dit gebeurt onder begeleiding van een docentcoach of een buddy-coach.

Momenteel is de buddy-coach een expert uit het werkveld, in de toekomst wil de opleiding hier tweedejaarsstudenten voor inzetten. De tijd die er is voor groepscoaching, is vanaf collegejaar 2012-2013 uitgebreid, omdat studenten in evaluaties aangaven hier behoefte aan te hebben.

In de NSE 2012 en 2013 scoorde de opleiding ruim voldoende op 'mogelijkheid tot begeleiding' en 'kwaliteit van de begeleiding'. Op het aspect 'initiatiefname van de opleiding bij de begeleiding', wat een nieuw onderwerp was in de NSE 2013, scoort de opleiding voldoende. Dit sluit aan bij opmerkingen van studenten, die stellen dat ze in sommige modules actief op zoek moeten naar hulp wanneer zij vastlopen. Het initiatief ligt bij hen. Op het gebied van de afstudeerbegeleiding lijkt het één en ander verbeterd te zijn, stelt het panel vast aan de hand van de gesprekken die het heeft gevoerd met alumni en studenten. Oudere jaargangen studenten kregen bij aanvang van het afstuderen enkele begeleidende colleges op het gebied van onderzoek. Met name bij het kwantitatieve onderzoek (zie ook standaard 16) was dit niet voldoende, en was dit niet goed afgestemd op de fase waarin hun onderzoek zich bevond. De huidige studenten hebben alle twintig uur persoonlijke begeleiding bij het afstuderen. Niettemin blijkt uit de afstudeerwerken die het panel heeft bestudeerd dat een sterkere inhoudelijke begeleiding wenselijk zou zijn, om te komen tot meer diepgaande en analytisch hoogstaande eindwerkstukken (zie standaard 16). Zoals beschreven bij standaard 4 is de lintmodule indertijd ingevoerd op verzoek van studenten, vanuit de behoefte aan meer coaching en begeleiding bij de integratie van het geleerde in de beroepspraktijk.

Informatie over de studievoorzieningen van de hogeschool staat op het intranet, genaamd Infonet. Gedetailleerde informatie over de opleiding, zoals het studieprogramma, de literatuur, het didactisch concept en de studiebelasting, staat beschreven in de curriculumhandleiding. De studieresultaten zijn voor studenten inzichtelijk in het studentvolgsysteem Osiris. Uit de resultaten van de laatste twee NSE's blijkt dat studenten tevreden zijn over de aspecten op het thema 'informatievoorziening'.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding de afgelopen jaren veel heeft gedaan om te zorgen voor een goede begeleiding. Deze begeleiding is voldoende, maar studenten lijken op verschillende punten toch behoefte te hebben aan meer coaching en begeleiding. De mate van initiatief die bij de begeleiding van studenten gevraagd wordt, is voor sommige studenten nog veel, wat ook blijkt uit de NSE. Hoewel de opleiding de afgelopen jaren veel ondernomen heeft op dit punt, is het panel nog niet overtuigd dat deze momenteel systematisch uitsteekt boven wat verwacht mag worden van een opleiding. Op basis hiervan komt het panel tot het oordeel **voldoende** op deze standaard.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

De opleiding heeft haar kwaliteitsbeleid beschreven in het document *Jaarwerkplan Interne Kwaliteitszorg M-AT*. De basis voor het kwaliteitszorgsysteem is een PDCA-cyclus met een doorlooptijd van elf maanden. De opleiding plant regelmatig en systematisch evaluatiemomenten in, aan de hand van de jaarindeling van de modulen. In het jaarwerkplan staan de streefcijfers van de opleiding benoemd. De opleiding streeft naar een over-all score van minimaal 4,0 en themascores en itemscores van minimaal 3,5 in de NSE. Een ander streefcijfer is bijvoorbeeld de docent-student-ratio van 1:17 (dat de opleiding ruim haalt, zie standaard 10).

Iedere module wordt geëvalueerd door docenten en studenten, aan de hand van een digitale evaluatie. De resultaten worden besproken in het kernteam van docenten en in de examen-, werkveld- en opleidingscommissie. Ook zijn er mondelinge feedbacksessies. Onder docenten wordt elke twee jaar een MTO gehouden. De opleiding doet ook mee aan landelijke onderzoeken, zoals de HBO-monitor en de al genoemde NSE. Vanuit de hogeschool wordt er een jaarlijkse audit gedaan, op een aantal van de standaarden uit het NVAO-kader.

Er zijn een aantal commissies betrokken bij de kwaliteitszorg, zoals de opleidingscommissie, de werkveldcommissie en de examencommissie (zie standaard 15). Gezien het kleinschalige karakter van de opleiding is er ook veel informeel contact over de kwaliteit van de opleiding. Het panel heeft met de verschillende stakeholders gesproken over hun tevredenheid over het kwaliteitszorgsysteem. Studenten geven aan dat de opleiding goed luistert en snel reageert als er iets is. Alumni met wie het panel heeft gesproken kunnen veel voorbeelden noemen van concrete zaken die de opleiding op basis van feedback verbeterd heeft (zie ook de volgende standaard). Aan de hand van de stukken die het panel heeft bestudeerd, waaronder de notulen van het kernteam, stelt het vast dat de PDCA-cyclus van de opleiding volledig wordt doorlopen.

Overwegingen en conclusie

De opleiding maakt in haar kwaliteitszorg gebruik van tal van evaluaties, onderzoeken en overlegorganen, en heeft duidelijke streefcijfers vastgesteld. Het systeem van kwaliteitszorg werkt naar tevredenheid van alle betrokkenen. Het panel vindt het knap dat een kleine opleiding als deze niet alleen over een goedwerkende informele kwaliteitszorg beschikt, maar ook de formele kwaliteitszorg goed en systematisch heeft geregeld.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

De opleiding heeft het panel laten zien dat, op basis van de verschillende evaluaties en kwaliteitszorgmechanismen, een groot aantal verbetermaatregelen is doorgevoerd.

Op basis van aanbevelingen die gedaan zijn na de vorige visitatie, heeft de opleiding een aantal maatregelen genomen. Zo is de naam van de opleiding veranderd en Engelstalig gemaakt, ten behoeve van de internationale herkenbaarheid. Ook heeft de opleiding de vakverdiepende module ingevoerd, op basis van de vorige visitatie én input uit de wvc. Een andere verbetering die is doorgevoerd naar aanleiding van de vorige visitatie is de uitbreiding van het docententeam, om de docentbelasting te verlagen. Zoals beschreven in standaard 10 zijn docenten daar momenteel tevreden over.

Daarnaast zijn in dit rapport vele andere voorbeelden van verbeteringen beschreven. De invoering van de lintmodule en de uitbreiding van het curriculum van 82 naar 90 EC vonden plaats op verzoek van studenten en op basis van het advies vanuit het beroepenveld. Op basis van studentevaluaties in 2012-2013 is het aantal contacturen in 2013-2014 verhoogd (zie standaard 6). Ook zijn er op verzoek van studenten diverse maatregelen genomen om de begeleiding van studenten te verbeteren (zie standaard 12), en is er na iedere les een uur vrijgeroosterd voor groepswork, omdat daar behoefte aan was bij studenten (zie standaard 11). De examencommissie heeft een rol gespeeld bij het verbeteren van de borging van het eindniveau, onder andere door te zorgen dat het aantal beoordelaars werd uitgebreid (toepassen van het vierogenprincipe) en dat bij het cijfer 6 bij een eindwerk een extra beoordelaar meekijkt (zie ook standaard 16). Op basis van input van de opleidingscommissie zijn concrete verbeteringen op moduleniveau doorgevoerd. Zo is in module 1 de collegetijd uitgebreid en krijgen studenten bij aanvang van de module meer praktische handreikingen.

Studenten met wie het panel sprak gaven aan op de hoogte te zijn van verbeteracties die plaatsvinden. Er vindt een terugkoppeling van verbeteracties plaats via de digitale leeromgeving. De opmerkingen van de opleidingscommissie worden besproken in het kernteam. De notulen daarvan worden geplaatst op Blackboard, zodat alle studenten kunnen zien wat er met de opmerkingen gedaan wordt.

Overwegingen en conclusie

De opleiding laat zien structureel en systematisch verbeterbeleid te voeren. Aanbevelingen en suggesties van alle betrokken stakeholders (studenten, docenten, commissies, werkveld en visitatiepanel) worden opgepakt en uitgevoerd ter verbetering van de kwaliteit. Daarnaast spant de opleiding zich in om studenten zo goed mogelijk op de hoogte te houden van deze verbeteringen. Het panel vindt de opleiding op het onderwerp 'verbetermaatregelen' een voorbeeld voor andere opleidingen. Als het panel al een kritiekpunt heeft, is het dat de opleiding té druk bezig is met het doorvoeren van verbetermaatregelen, terwijl aanscherping van het bestaande op zijn tijd ook niet slecht is (zie de opmerking bij standaard 2). Dit staat het oordeel **excellent** echter niet in de weg.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

<i>Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.</i>

Bevindingen

De opleiding betreft alle relevante stakeholders bij de interne kwaliteitszorg. Studenten geven input via de opleidingscommissie, via module-evaluaties, via de NSE en via mondelinge raadpleging. Docenten worden geraadpleegd via module-evaluaties, het MTO, de opleidingscommissie en de examencommissie. Alumni geven hun input via de HBO-monitor en in een eigen evaluatie van de opleiding. Het afgelopen jaar is de opleiding met deze eigen evaluatie gestart, omdat het aantal respondenten op de HBO-monitor aan de lage kant was. Daarnaast is een alumnus vertegenwoordigd in de wvc. Het beroepenveld wordt geraadpleegd via de wvc en via een extern lid van de examencommissie.

De opleiding heeft in haar *Jaarwerkplan Interne Kwaliteitszorg M-AT* onder andere beschreven welke evaluaties wanneer plaatsvinden en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering. Daarnaast is er, zoals is vastgesteld bij standaard 13, veel informele betrokkenheid.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding de kwaliteitsprocessen goed heeft beschreven (zie standaard 13) en op basis van ieders input concreet en systematisch verbeterbeleid voert (zie standaard 14).

Het panel vindt het illustratief dat de opleiding beschikt over een goedwerkende opleidingscommissie, hoewel deze niet verplicht is voor een niet-bekostigde opleiding. Niettemin is deze commissie actief, en uit hun notulen blijkt dat ze serieus kijkt naar zowel de afzonderlijke modules als het curriculum in zijn geheel. Het lid van de opleidingscommissie dat het panel heeft gesproken is positief over de snelheid waarmee de opleiding reageert op suggesties. Ook uit de stukken van en de gesprekken met de andere commissies, de wvc en de examencommissies, blijkt een grote betrokkenheid.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat studenten, alumni, docenten en werkveld op verschillende manieren betrokken worden bij de kwaliteitszorg. De zorgvuldigheid waarmee dit gebeurt, de snelheid waarmee de opleiding reageert en het aantal verschillende manieren waarop de opleiding systematisch input verzamelt vindt het panel indrukwekkend, ook gezien de grootte van de opleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **excellent**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding heeft haar systeem van toetsing beschreven in het document *Toetsnota* (2014). Hierin is de achtergrond, inhoud, organisatie en kwaliteitsborging van de toetsing beschreven. Ook zijn hierin de kwaliteitscriteria voor toetsen opgenomen, waaronder: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, rechtvaardigheid, authenticiteit en cognitieve complexiteit. De opleiding heeft een toetsprotocol voor het ontwikkelen, afnemen en beoordelen van de competenties. In het document *Nota competenties* heeft de opleiding per module naast de leerdoelen en competenties ook de toetsvormen beschreven. Daarmee is per module en studiejaar vastgelegd welke beroepscompetenties in welke vorm getoetst worden.

De vorm van toetsing is tevens beschreven in de modulehandleidingen, waardoor de toetsing voor studenten transparant is. In het eerste jaar worden veel projectopdrachten uitgevoerd in de beroepspraktijk, en bestaat de toets uit een beroepsproduct en (vaak) uit een presentatie.

Producten die studenten moeten maken kunnen zijn: het ontwikkelen van een theorie en daar een verslag van maken, het ontwikkelen van een consensus based behandelproduct, of het doen van een desk study die leidt tot een conceptrichtlijn. De toetsing in het tweede jaar bestaat voor het grootste deel uit de toetsing van het afstudeerproduct (zie hieronder bij 'Realisatie van de beoogde eindkwalificaties').

Het panel heeft de toetsen bestudeerd en stelt vast dat ze goed aansluiten bij de competenties, de gekozen werkvormen en de beroepspraktijk van de studenten. Daarnaast zijn de toetsen transparant voor studenten en geeft de opleiding goede en duidelijke feedback. Studenten die het panel heeft gesproken zijn hier ook positief over.

Bij de borging van de toetsing hebben de examencommissie, teamleider, modulecoördinatoren, examinatoren, docenten en studenten alle een rol, die is beschreven in de *Toetsnota*. De examencommissie is, conform de WHW, verantwoordelijk voor de kwaliteit van de toetsing en de examinering. De commissie bestaat uit drie leden, waaronder een extern lid uit het werkveld. De afgelopen jaren heeft de commissie veel gedaan om de kwaliteit van de toetsing te garanderen. De commissie heeft in 2012-2013 een jaarlijkse intervisiesessie tussen beoordelaars van eindwerkstukken ingevoerd. Daarnaast heeft de commissie besloten om vanaf 2013-2014 alle eindwerkstukken die als net voldoende worden beoordeeld, als extra controle door een externe deskundige te laten bekijken. Zie ook standaard 14 en 15 voor verbetermaatregelen die de examencommissie heeft doorgevoerd, en voor haar betrokkenheid bij de kwaliteitszorg. Het panel is positief over de examencommissie. In de NSE 2012 en 2013 scoorde de opleiding goed op het thema 'toetsing'.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Studenten voeren als afstudeeropdracht een relevant en innovatief praktijkgericht onderzoek uit, dat resulteert in een publiceerbaar onderzoeksartikel. De beoordeling wordt gedaan door de eigen begeleider en een tweede lezer. Voor het artikel gebruiken studenten een format dat op Blackboard te vinden is. Studenten dienen zich voor hun artikel te richten op een bestaand tijdschrift, en de richtlijnen die dat voorschrijft. Dit bevordert dat onderzoeken daadwerkelijk publicabel zijn. In het verleden deden studenten twee onderzoeken, één kwalitatief en één kwantitatief. Sinds 2012-2013 studeren studenten echter af met één groot onderzoek (zie ook standaard 12), waarvan ze zelf kunnen kiezen of ze kwalitatieve of kwantitatieve onderzoeksmethoden willen gebruiken. Het management geeft aan dat de afgelopen jaren ook meer verantwoordelijkheid bij studenten is gelegd, en de begeleiding minder sturend van aard is geworden. Behalve in de afstudeeropdracht, waar alle competenties getoetst worden op masterniveau, wordt elke competentie minstens op één andere plek in het curriculum getoetst op masterniveau.

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerkstukken bestudeerd. Daarbij zaten een aantal van de oude lichten, waar studenten twee artikelen schreven (op basis van zowel een kwalitatief als een kwantitatief onderzoek). Het merendeel betrof afstudeerwerkstukken nieuwe stijl. Het panel merkt op dat de verbeteractie van de opleiding (om in plaats van twee artikelen één artikel te schrijven) succesvol is. De nieuwe afstudeerwerkstukken zijn over het algemeen van hogere kwaliteit.

Dat heeft de opleiding tevens bevestigd gekregen van de redactie van het Tijdschrift voor Vaktherapie, waar een deel van de studenten hun artikelen naar insturen. Het panel heeft naast het bestuderen van de artikelen ook gepraat met een aantal van de alumni van wie ze het werk heeft gezien, én heeft een aantal andere producten bestudeerd waar studenten mee aantonen dat ze hun eindkwalificaties behaald hebben. Op basis van de artikelen, de gesprekken en de overige materialen is het panel ervan overtuigd dat alle studenten de eindkwalificaties hebben behaald.

Het panel ziet in de artikelen een brede doorsnede qua kwaliteit, sommige zijn net voldoende, andere zijn zeer goed. Het panel heeft twee algemene kritiekpunten. Ten eerste laten de artikelen relatief weinig theoretische vernieuwing en innovatie zien. Veel onderzoek is beschrijvend van aard, en toont weinig analytisch en conceptueel denken. Dit verbaasde het panel, omdat deze aspecten in grotere mate terug zijn te zien in de projectverslagen uit het eerste studiejaar. Daarnaast heeft het panel enkele werkstukken gezien waarvan de beroepsrelevantie slechts matig duidelijk wordt.

Volgens het panel dragen twee zaken bij aan het bovenstaande. Ten eerste is dat het beoordelingsformulier van het eindwerkstuk. De opleiding heeft hier de afgelopen jaren meerdere malen bijstellingen aan verricht, en het is nog steeds een onderwerp waar de opleiding aan werkt. Toch ontbreken naar de mening van het panel nog enkele essentiële zaken. In het huidige formulier is geen beoordelingscriterium opgenomen over het analytisch niveau van de scriptie en geen beoordelingscriterium voor creativiteit. Er is ook slechts beperkte aandacht voor de relevantie voor de beroepspraktijk. De opleiding past de beoordelingsformulieren overigens nauwgezet toe: op basis van deze formulieren komt het panel tot vrijwel dezelfde beoordeling als de beoordelaars van de opleiding, wat positief is.

Ten tweede twijfelt het panel bij sommige afstudeerwerkstukken aan de gekozen vorm. Een artikel kan een goede vorm zijn voor een afstudeerwerkstuk, maar het dwingt een student tevens in een bepaald format. Dit kan ten koste gaan van de innovativiteit. Daarnaast legt het de nadruk op de wetenschappelijke verantwoording, terwijl juist ook de relevantie voor de praktijk aandacht verdient.

Naast deze kritiekpunten heeft het panel ook positieve punten. De afstudeerartikelen laten zien dat studenten op de verschillende taakgebieden kunnen functioneren. Ook dragen de afstudeerwerken bij aan het doel van de opleiding, namelijk de verwetenschappelijking van het beroep van vaktherapeut. De artikelen dragen bij aan de praktische, evidence based kennis voor de beroepsgroep, wat voor deze beroepsgroep een relatief nieuw iets is. Door de gekozen vorm (artikel) is dit makkelijk om aan de buitenwereld te presenteren. Tevens laten de studenten zien dat ze over een goede schrijfvaardigheid beschikken. Daarnaast laten studenten in de projecten zien dat ze beschikken over analytische en conceptuele vaardigheden, en kunnen bijdragen aan theorievorming en innovaties.

Uit alumnionderzoek blijkt dat 90 procent van de alumni positief is over de opleiding. Het gesprek dat het panel met alumni heeft gevoerd, bevestigt deze tevredenheid. Alumni geven aan veel aan de opleiding gehad te hebben. Ze zijn in hun praktijk meer *evidence based* te werk gaan en beter in staat zijn hun handelen te onderbouwen, waardoor zij door vakgenoten en door andere specialisten serieuzer worden genomen.

Overwegingen en conclusie

Het panel is tevreden over het systeem van toetsing. Het toetsbeleid is goed beschreven, de toetsing is goed en sluit aan bij de werkvormen en het onderwijsmodel. De opleiding geeft goede feedback en de studenten zijn tevreden. De eindkwalificaties worden door studenten gerealiseerd, al is het panel op dit punt iets minder positief. Hoewel het niveau van studenten adequaat is, is het op basis van de artikelen niet meer dan dat. Het panel vindt dit jammer, omdat het op basis van andere producten wel het idee heeft dat er meer in zit. Het probleem zit naar mening van het panel dan ook niet in het niveau van de studenten, maar in de keuzes die de opleiding heeft gemaakt. Het beoordelingsformulier is voor verbetering vatbaar, waar de opleiding aan werkt. Wanneer hierin aandacht wordt geschonken aan analytisch niveau en creativiteit en er meer aandacht komt voor de relevantie voor de beroepspraktijk, zal dit ook zijn weerslag hebben op de eindwerkstukken. Daarnaast kan de opleiding overwegen of het voorschrijven van het artikel-format een handige keuze is. Het risico bestaat dat de vorm (een artikel) afleidt van de relevantie voor de beroepspraktijk.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Goed
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Goed
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Goed
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Goed
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Voldoende
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Excellent
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Excellent
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Weging van de oordelen op de zestien standaarden op basis van de motivering bij de standaarden en volgens de beslisregels van NVAO:

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 16 als onvoldoende beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als goed worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als excellent worden beoordeeld.

Op basis van de beslisregels van de NVAO kan het panel geen hoger oordeel geven dan 'voldoende', aangezien dat het oordeel is op standaard 16. Het panel betreurt dat, gezien de goede scores die de opleiding haalt op de overige standaarden. Het panel heeft de verwachting dat, wanneer de opleiding voortgaat op de ingeslagen weg, en in staat is om de ingezette verbeteringen op het gebied van het eindniveau door te zetten, een hogere score zeker mogelijk is.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-masteropleiding Master of Arts Therapies van Zuyd Hogeschool als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Standaard 1

- Het panel beveelt de opleiding aan om de internationale oriëntatie te vergroten en waar mogelijk samenwerking aan te gaan bij onderzoeksmasters op het gebied van arts therapies. Te denken valt aan het opzetten van internationaal onderzoek en het uitwisselen van studenten en docenten.

Standaard 2

- Het panel raadt de opleiding aan om de komende tijd meer in te zetten op aanscherping binnen het programma. Verbeteringen kunnen worden doorgevoerd binnen de bestaande structuur, in plaats van door het toevoegen van nieuwe modules.

Standaard 4

- De opleiding zou meer gebruik kunnen maken van interactieve, discussiërende werkvormen. Dit kan bijdragen aan het ontwikkelen van analytisch vermogen en conceptueel denken.

Standaard 5

Gezien de teruglopende instroom is het aan te raden dat de opleiding verder onderzoekt of studenten met andere vooropleidingen en beroepsachtergronden zouden kunnen instromen. Hiermee houdt verband welke ontwikkeling het vakgebied op dit moment doormaakt. De Arts therapies worden steeds meer ook buiten de kaders van de zorg ingezet, en hierop zou kunnen worden ingespeeld met onderzoek en innovatie.

Standaard 9

- De opleiding zou de in het team aanwezige didactische expertise verder kunnen versterken.

Standaard 16

- De opleiding zou meer expliciete aandacht kunnen vragen voor analytische en conceptueel denken in het eindwerkstuk, en daar ook op kunnen beoordelen. Daarnaast zou in de eindwerkstukken meer aandacht mogen zijn voor creativiteit en toepassing in de beroepspraktijk.
- Het panel raadt de opleiding aan om op basis van het bovenstaande nog een keer kritisch naar de beoordelingsformulieren van de thesis te kijken. Onder andere zou nog een keer gekeken worden in hoeverre de criteria de competenties en taakgebieden dekken.
- Het panel geeft de opleiding ter overweging mee dat een artikel niet altijd het beste format hoeft te zijn voor een onderwerp. Het doet de aanbeveling na te denken over het verplicht voorschrijven hiervan.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

Competenties master of Art Therapies

Taakgebied behandelen

1. Is in staat te werken met complexe meervoudige hulpvragen en complexe behandelmethoden (zowel diagnostiek, indicatiestelling als therapeutische interventies), waarbij meerdere theoretische perspectieven aan de hand van evidence worden geïntegreerd en een adequate vertaling kan worden gemaakt van het eigen professioneel handelen aan derden.

Taakgebied organisatie

2.1 Is in staat tot het expliciteren en onderbouwen van vaktherapeutische behandelmethoden binnen en buiten de eigen organisatie, op nationaal of op internationale schaal.

2.2 Is in staat te rapporteren over vaktherapeutische behandelmethoden binnen en buiten de eigen organisatie, op nationaal of op internationale schaal.

Taakgebied professionalisering

3.1 Is in staat om kritisch te reflecteren op eigen en andermans handelen, zowel ten aanzien van behandelactiviteiten als het beoordelen van wetenschappelijk onderzoek.

3.2 Is in staat om de eigen competenties te ontwikkelen, het beroep verder te ontwikkelen door middel van innovaties, hetgeen ten gunste komt aan een brede groep vaktherapeuten en eventueel andere professies.

3.3 Kan actuele inzichten en kennis ontwikkelen en deze binnen organisaties integreren in het vaktherapeutisch handelen.

Taakgebied onderzoek en onderwijs

4.1 Kan theoretische kaders, wetenschappelijk onderzoek en vakliteratuur zoeken, begrijpen, kritisch beoordelen en er een eigen visie op geven.

4.2 Is in staat om praktijkgerichte vraagstukken op het gebied van vaktherapie te analyseren, te conceptualiseren en daarover mondeling en schriftelijk te rapporteren.

4.3 Kan beroepsethische regels toepassen bij het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.

4.4 Kan op basis van een praktijkgerichte onderzoeksvraagstelling passende methode van gegevensverzameling en gegevensverwerking opzetten en uitvoeren.

4.5 Kan met een kritische houding uitgevoerd praktijkgericht onderzoek interpreteren en over rapporteren .

4.6 Kan het vakgebied profileren door de kennis op het eigen vakgebied verder te ontwikkelen en dit te presenteren aan vakgenoten en relevante stakeholders

4.7 Kan mogelijkheden initiëren om eigen en/of andermans deskundigheid over te dragen aan vakgenoten en relevante stakeholders

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Eerste studiejaar			
Module	Titel	Duur	Credits
1	Indicatiestelling en productontwikkeling	9 weken	8
2	Evaluatie onderzoeksresultaten en richtlijnontwikkeling	9 weken	8
3	Vakverdiepende module Beeldend / Muziek / Drama / Dans-beweging	16 weken	10
4	Theorie-ontwikkeling	9 weken	8
5	Professionalisering en verwetenschappelijking	9 weken	8
Lintmodule	Competentie-ontwikkeling in de praktijk	Gehele studiejaar	4

Module	Titel	Duur	Credits
Tweede studiejaar vanaf 2011 - 2012			
1	Project Praktijkgericht Onderzoek	40 weken	40
Lintmodule	Competentie-ontwikkeling in de praktijk	Gehele studiejaar	4

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer dr. P.V.A. Delnooz, voorzitter

De heer Delnooz is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van basisonderwijs en leren en innoveren. De heer Delnooz is werkzaam als lector Pabo aan Avans Hogeschool en eigenaar van Mind Management Academy. Hij heeft de lesmethode Creatieve Actie Methodologie ontwikkeld; een wetenschappelijk geteste aanpak die is gericht op het verhogen van het creatieve, kritische, analytische en ondernemende vermogen van kinderen. De heer Delnooz is afgestudeerd in methoden en technieken van onderzoek. Hij heeft diverse boeken gepubliceerd op dit gebied en heeft daarnaast een lesmethode ontwikkeld om het wetenschappelijke afstudeerniveau en de praktische relevantie van afstudeerscripties in het hoger onderwijs te verhogen. In deze lesmethode nemen de begrippen creativiteit, kritisch vermogen en ondernemendheid een centrale plaats in. Het is een methode waarbij de studenten innovatieve oplossingen voor praktische vraagstukken ontwikkelen en deze vervolgens testen met behulp van onderzoek. Voor deze visitatie heeft de heer Delnooz onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1980 – 1986 Methoden en Technieken van Onderzoek - Rijksuniversiteit Utrecht
2007 – 2008 Promotieonderzoek - Universiteit Tilburg

Werkervaring:

2009 – heden Lector Pabo - Avans Hogeschool
2007 – heden Eigenaar – Mind Management Academy
2007 – 2009 Lector Innovatiemanagement en Ondernemerschap - Hogeschool Leiden
1986 – 2007 Docent Onderzoek - Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer (NHTV)
1986 – 2007 Eigen onderzoeksbureau

Publicaties 2010-2013 (meer op aanvraag):

- Delnooz P., Pullens T., De LeerKrachtbarometer: een instrument om de kwaliteit van het onderwijs te meten, Pabo Avans, Breda, 2013
- Een overzicht van de theorie achter Creatieve Actie Methodologie en de experimenten die hiermee zijn uitgevoerd op basisscholen door diverse auteurs: Delnooz P., Janssen C., Pullens T., Meer van P., Son van N., Over Creatieve Actie Methodologie en de ontbrekende schakel in het onderwijs, de theorie en de onderzoeksresultaten, Pabo, Avans, 2012
- Een overzicht van de theorie achter Creatieve Actie Methodologie: Delnooz P., De ontbrekende schakel: op weg naar kritische, creatieve en ondernemende leerlingen, Pabo Avans, Breda, 2011
- Een onderzoek naar effectief rekenonderwijs: Delnooz P., Jong de M., Legius C., Meer van P., Pullens T., Kenmerken van leerkrachten die effectief rekenonderwijs geven, Pabo Avans, Breda, 2011
- Ethische regels bij onderzoek in het hoger onderwijs: Andriessen D., Onstenk J., Delnooz P.V.A., Smeijsters H., Peij S., Gedragscode Praktijkgericht Onderzoek voor het HBO, HBO raad, Den Haag, 2010
- Waarom de onderwijscultuur innovatief denken in de weg staat: Delnooz P.V.A., Wat is de waarheid in ons onderwijs, Onderwijsinnovatie (vol. 5), 2010
- Over onderwijs en creatief denken: Delnooz P.V.A., De creatief lerende mens. In: Brein@work, breinkennis voor organisaties; redactie: N. Lazeron en R. van Dinteren, Springer Uitgeverij, Houten, 2010

- Studieboek onderzoek, waarin kritisch en creatief leren denken centraal staan: Delnooz P.V.A., *Creative Actie Methodologie: de kunst van het zoeken naar pragmatische en innovatieve oplossingen in praktijkonderzoek*, BOOM, Amsterdam, 2010

Mevrouw dr. J.W. Metz

Mevrouw Metz is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van arts therapies, social work en creatieve therapie. Mevrouw Metz is lector Youth Spot, Jongerenwerk in de Grote Stad en voorzitter van de examencommissie master Social Work bij Hogeschool van Amsterdam. Daarnaast is zij onder andere bestuurslid van Vereniging Humanitas, Stichting 't Groene Sticht en lid van de begeleidingsgroep Databank methodieken Pedagogische Kwaliteit en van de werkgroep Amsterdams Jongerenwerk Nieuwe Stijl van de Gemeente Amsterdam. Mevrouw Metz is programmaleider Raak Pro Talentontwikkeling bij risicojongeren, een samenwerking tussen Hogeschool van Amsterdam, Avans Hogeschool, Nederlands Jeugdinstituut en Universiteit van Amsterdam. Mevrouw Metz heeft vele onderzoeken en publicaties en een tweetal boeken op haar naam staan. Voor deze visitatie heeft mevrouw Metz onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2001 – 2006 Promotie - Universiteit voor Humanistiek
 1991 – 1996 Algemene Sociale Wetenschappen - Katholieke Universiteit Nijmegen
 1988 – 1990 Propedeuse Biologie - Landbouw Universiteit Wageningen

Werkervaring:

2012 – heden Lector Youth Spot, Jongerenwerk in de Grote Stad - Hogeschool van Amsterdam
 2011 – 2012 Senior Onderzoeker [ZonMWproject] - Erasmus Universiteit
 2010 – 2012 Programmaleider Youth Spot - Hogeschool van Amsterdam
 2007 – 2009 (Senior) Onderzoeker - Onderzoekcentrum Drechtsteden
 2006 Docent - Universiteit voor Humanistiek
 2001 – 2006 Assistent in Opleiding - Universiteit voor Humanistiek

Overig:

2013 – heden Lid hoofdbestuur - Vereniging Humanitas
 2013 – heden Voorzitter examencommissie Master Social Work - Hogeschool van Amsterdam
 2011 – 2013 Lid wetenschappelijke adviesraad - Raak Pro Vaktherapie jongeren
 2011 – heden Lid begeleidingsgroep - Databank Methodieken Pedagogische Kwaliteit
 2010 – heden Lid werkgroep Amsterdams Jongerenwerk Nieuwe Stijl - Gemeente Amsterdam
 2010 – heden Programmaleider Raak Pro Talentontwikkeling bij risicojongeren - Hogeschool van Amsterdam i.s.m. Hogeschool Avans, Nederlands Jeugdinstituut en Universiteit van Amsterdam
 2006 – heden Bestuurslid - Stichting 't Groene Sticht, Utrecht

Publicaties 2013 (meer op aanvraag):

(Bijdragen aan) boeken:

- Metz, Judith (2013). *De waarde(n) van het jongerenwerk. Lectorale rede*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.
- Metz, Judith & Jolanda Sonneveld (2013). *Het mooie is dat je er niet alleen voor staat. Individuele begeleiding aan jongeren*. Amsterdam: SWP.

- Metz, Judith, Niek Hoogervorst, Lucas Meijs, Eva van Baren, Lonneke Roza (2013). 'Unique value of volunteering for the upbringing of children', in: Georg von Schnurbein, Daniel Wiederkehr, Herbert Ammann eds. *Freiwilligenarbeit zwischen freiheit und professionalisierung*. Zurich: Seismo, p239-252.
- Metz, Judith (2013). History illuminates the challenges of youth work professionalization. In: Gilchrist, R., T. Jeffs, J. Spence, N. Stanton, A. Cowell, J. Walker and T. Wylie. *Reappraisals. Essays in the history of youth and community work*. Dorset: Russel House Publishing.

Vakpublicaties:

- Alders, Dagmar & Judith Metz (2013). Onmisbare schakel. Het belang van jongerenwerk binnen de jeugdhulpverlening. *Pedagogiek in de praktijk (Pip)*, 76, p18-23.
- Koops, Kamiel, Judith Metz en Jolanda Sonneveld (2013). ['Wij zijn de brug naar zelf aan de slag gaan'](#). *Onderzoeksrapport Ambulant Jongerenwerk in de grote stad. Afdeling 2 Portfolio Jongerenwerk*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam / Lectoraat Youth Spot.
- Meijs, Lucas, Judith Metz en Lonneke Roza (2013). Verplichten is slecht voor individuele waarde vrijwilligerswerk. Webpublicatie Sociale Vraagstukken: www.socialevraagstukken.nl/site/2013/07/30/verplichten-is-slecht-voor-individuele-waarde-vrijwilligerswerk/
- Meijs, Lucas, Judith Metz en Lonneke Roza (2013). Wie profiteert er van de kostenbesparing? Webpublicatie Sociale Vraagstukken: <http://www.socialevraagstukken.nl/site/2013/07/31/wie-profiteert-van-de-kostenbesparing/>
- Meijs, Lucas, Judith Metz en Lonneke Roza (2013). Beroepskrachten vervangen door vrijwilligers? Webpublicatie Sociale Vraagstukken: <http://www.socialevraagstukken.nl/site/2013/08/01/beroepskrachten-vervangen-door-vrijwilligers/> doorgeplaatst op: <http://sargasso.nl/beroepskrachten-vervangen-door-vrijwilligers/>; op <http://www.movisie.nl/artikel/beroepskrachten-vervangen-door-vrijwilligers> en
- Meijs, Lucas, Judith Metz en Lonneke Roza (2013). Vrijwilligerswerk geeft sociale sector legitimiteit. Webpublicatie Sociale Vraagstukken: <http://www.socialevraagstukken.nl/site/2013/08/02/vrijwilligerswerk-geeft-sociale-sector-legitimiteit/>.
- Metz, Judith (2013). Opleidingen als poortwachters van ontwikkelingsgerichte professionaliteit. Over sociale rechtvaardigheid en het begeleiden van veranderingsprocessen. *Sozio*, 1, 5pp.

Nationale congresbijdrage:

- Metz, Judith (2013). *Omgaan met stakeholders in de methodiekontwikkeling seksespecifiek werken met meisjes en jongere vrouwen*. Werkconferentie praktijkgericht onderzoek, Hogeschool van Amsterdam in samenwerking met NOSMO, Kring andragologie en ZonMW, Amsterdam, 22 november 2013.

Lezingen, voordrachten en workshops:

- Inleiding, *Samen dromen*. Conferentie Droom en daad, 10-jarig jubileum 't Groene Sticht. Utrecht, 't Groene Sticht, 12 december 2013, 60 pp.
- Inleiding, *Het belang van ontwikkelingsgericht werken*. Symposium Empowerment van kwetsbare jongeren: innovatieve interdisciplinaire interventies in de wijk. Heerlen, Lectoraat Kenvak, Hogeschool Zuyd, 28 november 2013. 80pp.
- Inleiding, *Vijf maatschappelijke waarden van vrijwilligerswerk*. Masterclass meerwaarde vrijwilligerswerk, Vrijwilligersacademie Amsterdam, 14 november 2013, 30 pp.
- Inleiding, *de waarde(n) en effecten van het jongerenwerk*. 10 jaar BV Jong, going strong! 11 november 2013. 80pp
- Gastcollege *Beroep in vogelvlucht, jongerenwerk toen en nu ...* Minor jongerenwerk, opleiding Cultureel & Maatschappelijke Vorming, Hogeschool van Amsterdam, 10 september 2013.

- Inleiding, Welzijn in de 21ste eeuw. Werkconferentie Ontwikkelingen in welzijn. Beuningen, stichting Voormekaar en stichting Perspectief, 27 juni 2013, 30 pp.
- Dagvoorzitter Werkconferentie Ontwikkelingen in welzijn. Beuningen, stichting Voormekaar en stichting Perspectief, 27 juni 2013, 30 pp.
- Presentatie, *Aandacht voor meiden*. Bestuurlijke conferentie Amsterdams Jongerenwerk Nieuwe Stijl, Amsterdam, No Limit, 30 mei 2013.
- Presentatie, *Ontwikkeling stedelijk expertisenetwerk*. Bestuurlijke conferentie Amsterdams Jongerenwerk Nieuwe Stijl, Amsterdam, No Limit, 30 mei 2013.
- Lezing i.s.m. Eltje Bos, *Understanding streetwork. Values, interventions and evidence based practice*. Day 3, IP Streetwork, University of Leeds, Leeds, 3 april 2013.
- Inleiding, *Wie zorgt er voor de warme maaltijd?* LCGW Zuidelijk Kenniscafe. Versterken civil society. Rosmalen, Perron 3, 18 april 2013.
- Dagvoorzitter *Werkconferentie Raak Pro Talentontwikkeling bij risicojongeren*. 7 maart 2013, Jongeren centrum Volta, Amsterdam.
- Inleiding, *Burgerschap*. Master Social Work, Kenniscentrum Maatschappij & Recht, Hogeschool van Amsterdam, Amsterdam, 1 maart 2013.
- Gespreksleider *Slotdebat portfolio jongerenwerk, aflevering Individuele Begeleiding*. Amsterdam, Jongeren centrum De Hood, 29 januari 2013.

De heer drs. A.A.J. Berman

De heer Berman is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van creatieve therapie en vanwege zijn inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. De heer Berman is muziektherapeut bij GGzCentraal en SymforaMeander, daarnaast is hij voorzitter van Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie (NVvMT) en bestuurslid Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB). Tot en met 2013 was de heer Berman docent muziektherapie methodiek aan Hogeschool Utrecht. Hij is sinds 2012 vertegenwoordiger van European Music Therapy Confederation en heeft diverse publicaties op zijn naam staan. De heer Berman schrijft vier keer per jaar een column in het vakblad Tijdschrift Vaktherapie. Daarnaast heeft hij vele workshops gegeven en aan (inter)nationale congressen bijgedragen, onder andere in 2013 in Oslo. Voor deze visitatie heeft de heer Berman onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2011	Senior Geregistreerd Muziektherapeut - Stichting Register Vaktherapeutische Beroepen
1988 – 1992	Creatief Therapeut Muziek - Hogeschool Midden Nederland, Amersfoort
1979 – 1984	Doctoraal Sociale Wetenschappen - Rijks Universiteit Groningen
1973 – 1979	Atheneum A - RSG Kamerlingh Onnes, Groningen

Werkervaring:

2012 – 2013	Docent muziektherapie methodiek - Hogeschool Utrecht, Amersfoort
2011 – heden	Muziektherapeut volwassenenpsychiatrie - SymforaMeander, Amersfoort
1991 – heden	Muziektherapeut volwassenenpsychiatrie – GGzCentraal, PC Zon en Schild, Amersfoort
1987 – 1988	Staffunctionaris - Nederlands instituut voor volksontwikkeling en natuurvriendenwerk (Nivon), Amsterdam
1985 – 1986	Publiciteitsmedewerker (vervangende dienstplicht) - Stichting Milieu Educatie, Utrecht

Overig:

- 2012 – heden Vertegenwoordiger - European Music Therapy Confederation
- 2011 – heden Voorzitter - Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie (NVvMT)
- 2011 – heden Bestuurslid - Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB)
- 2007 – 2009 Lid werkgroep Beroepsprofiel Muziektherapie
- 2005 – heden Voorzitter vakgroep vaktherapieën - GGzCentraal
- 2003 – 2004 Lid Visitatiecommissie Opleidingen Creatieve Therapie (NVAO)
Lid CONO-Kamer Vaktherapeuten
- 2000 – 2006 Vice-voorzitter/penningmeester/bestuurslid – Nederlandse Vereniging voor Creatieve Therapie (NVCT)

Publicaties 2009-2013 (meer op aanvraag):

- 2013 Column: Woongelukking (1), Fight the system (2), BAD (3), Varkentje (4)
- 2012 Column: Cold Turkey (1), Gooische kringen (2), Tot onze grote spijt (3) Overgewicht (4)
- 2011 Column: de Rock en Rollatorshow (1), het fusiebeest (2), twittertwijfel (3), live op het Malieveld (4)
- 2010 Column: Bewijs het maar eens (1), Oplossingsgerichte vaktherapie (2) Tapas en RCT's (3), Overbelast (4)
- 2009 Beroepsprofiel van de muziektherapeut (NVvMT)
- 2009 Columns: Modern times (1), Een therapie om te huilen (2), De Minutenwals (3), Zoenen & andere cadeautjes (4)

Panellid student mevrouw H.R. Haasjes, BSW

Mevrouw Haasjes is ingezet als studentpanellid. Zij is afgestudeerd beeldend therapeut en was tijdens haar studie lid van de opleidingscommissie Creatieve Therapie en van de gemeenschappelijke opleidingscommissie Social Work en OC Breed. Na haar studie heeft mevrouw Haasjes zitting gehad in twee studentenbesturen. In 2013 is zij begonnen aan een premaster Antropologie en ze verwacht in 2015 haar master te behalen. Mevrouw Haasjes is representatief voor de primaire doelgroep van opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Haasjes individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2013 – heden Premaster Social and Cultural Anthropology - Vrije Universiteit, Amsterdam
- 2006 – 2010 Creatieve Therapie (cum laude) - Hogeschool Utrecht Amersfoort
- 2000 – 2006 Gymnasium - Roelof van Echten College, Hoogeveen

Werkervaring:

- 2013 – heden Lid Opleidingscommissie Antropologie
- 2013 – heden Uitzendkracht verstandelijk gehandicaptenzorg - Zorgwerk (uitzendbureau)
- 2012 – heden Oprichter en coördinator trainingsbureau - Vereniging MUST, Utrecht
- 2011 – 2012 Secretaris bestuur - LSVb (Landelijke Studenten Vakbond)
- 2010 – 2011 Secretaris bestuur - Vereniging MUST (Medezeggenschap Utrechtse Studenten)
- 2010 – 2011 Uitzendkracht kinderopvang - Creyf's uitzendbureau
- 2010 – 2011 Ambulant begeleider - Zonnehuizen, Heliant, kinderen met een pgb
- 2010 Afstudeerstage interculturele psychiatrie - i-psy Amsterdam en Duivendrecht

- 2009 – heden Studentlid visitatiepanels - Netherlands Quality Agency
- 2009 – 2010 Buitenlandstage - Pantang Psychiatric Hospital in Accra, Ghana
- 2008 – 2009 Stage interculturele psychiatrie - i-psy Amsterdam en Duivendrecht
- 2007 – 2008 Stage speciaal basisonderwijs - SBO de Rank, Almelo
- 2007 – 2010 Lid (secretaris) Opleidingscommissie Creatieve Therapie
- 2006 – 2007 Stage - Stichting Philadelphia

Overig:

- 2008 – heden Diverse vrijwilligersfuncties, waaronder:
 - Begeleider droom schilderen - Stichting Timu Kota
 - Vakantiekamp begeleider -YMCA
 - Taalcoach - Stichting Welzijn Amersfoort

De heer drs. J.G. Betkó

De heer Betkó is ingezet als NQA-auditor. Als bestuurslid van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) heeft hij ervaring opgedaan met verschillende aspecten van hogeronderwijsbeleid, waaronder bekostiging, accreditatie, medezeggenschap, studiekeuze en excellentie. Hij is in die hoedanigheid betrokken geweest bij de totstandkoming van het nieuwe accreditatiestelsel. In de beoordelingscommissie “Studiekeuzegesprekken – wat werkt?” heeft hij een subsidie van OCW helpen verdelen onder hogescholen en universiteiten die willen experimenteren met studiekeuzegesprekken. De heer Betkó is ingewerkt in de werkwijze van NQA en heeft ervaring met meerdere visitaties, van bestaande en nieuwe opleidingen, in het hbo en in het wo, en op bachelor- en op masterniveau. In 2010 en 2012 heeft hij deelgenomen aan de training van de NVAO en hij is gecertificeerd secretaris.

Opleiding

- 1999 – 2007 Geschiedenis, Radboud Universiteit

Werkervaring

- 2009 – heden Netherlands Quality Agency: auditor
- 2008 – 2009 Lid beoordelingscommissies “studiekeuzegesprekken – wat werkt?” (onder begeleiding van SURF)
- 2007 – 2009 Landelijke Studenten Vakbond: bestuurslid

Publicaties

- 2010 Betkó, Swart, Westerveld e.a., *WHWatisdat?! - Een handleiding voor de Wet op hoger onderwijs voor studenten en medezeggenschappers*, Nijmegen, 2010.
- 2012 Betkó, Westerveld, *Bekostiging op basis van accreditatieoordelen - een beschouwing vanuit de accreditatiepraktijk*, <http://www.scienceguide.nl/201201/perverse-prikkels-retoriek-of-realiteit.aspx>

Bijlage 4: Bezoekprogramma

DAG 1 – DONDERDAG 24 APRIL 2014

Tijdstip	Programma onderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8) (*)
09:30 - 10:30 uur	Ontvangst en voorbereiding	Panel
10:30 – 11:00 uur	Ontvangst en elevatorpitch	Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none">- Drs. Frits Benjamins- Dr. Susan van Hooren
11:00 - 12:00 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering: <ul style="list-style-type: none">- Studiemateriaal- Alle nodige documenten en genoemde informatiebronnen ter inzage- Alle door de NQA en de opleiding geselecteerde afstudeerdossiers	Panel
12.00 – 12.30 uur	Spreekuur met docenten, studenten en andere betrokkenen	Panel
12.30 - 13.15 uur	Lunch	Panel
13.15 – 13.45 uur	Rondleiding	Panel
13.45 – 15.30 uur	Verdere voorbereiding en materiaalbestudering	Panel
15.30 – 16.15 uur	Inhoud, gehele opleiding	Studenten <ul style="list-style-type: none">- Marij Berghs Ba (2^e jaars)- Joosje van Dooren Ba (2^e jaars)- Rik Koot Ba (1^e jaars)
16.30 – 17.15 uur	Inhoud, gehele opleiding	Vertegenwoordiging docententeam (spreiding naar studiejaren, vakgebieden, speciale taken (zoals begeleiding, lectoraat) <ul style="list-style-type: none">- Dr. Ditty Dokter- Dr. Tineke Schoot- Margreet Verboom MBA, RATH- Drs. Henriëtte Visser
17.15 – 18.00 uur	Verdere voorbereiding en materiaalbestudering	Panel

DAG 2 – VRIJDAG 25 APRIL 2014

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8) (*)
08.30 – 09.45 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering	Panel
09.45 - 10.15 uur	Inhoud, programma & toetsing	Alumni (afgestudeerd max. 2 jaar geleden) van de vier door de opleiding geselecteerde afstudeerdossiers <ul style="list-style-type: none"> - Cinta Belderbos MMTh - Pauline Cox MDMTh - Mariëlle Koenders MATH - Martina de Witte MMTh
10:30 - 11:15 uur	Inhoud, toetsing & afstuderen	Docenten + externe begeleiders / beoordelaars van de vier door de opleiding geselecteerde afstudeerdossiers <ul style="list-style-type: none"> - Dr. Hans van Buuren - Dr. Tineke Schoot - Dr. Annemiek Vink
11:30 - 12:15 uur	Inhoud & aan inhoud gerelateerde processen: aansturing	Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> - Drs. Frits Benjamins - Dr. Susan van Hooren - Natasja Verkooijen Ba
12.15 – 13.15 uur	Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal	Panel
13.15 – 14.45 uur	Blok Borging	Examencommissie, Opleidingscommissie, Werkveldcommissie, Kwaliteitszorg <ul style="list-style-type: none"> - Marlies Brandt Ba - Drs. Xandra Gielen - Brigitte Plum Ba - Natasja Verkooijen Ba - Dr. Annemiek Vink - Drs. Lieda van de Vis
14.45 – 15.00 uur	Koffiepauze	
15.00 – 15.30 uur	Eventuele extra gesprekken: 2 ^e gesprek opleidingsmanagement of gesprek met andere stakeholders	Nader te bepalen door panel

15.30 – 16.30 uur	Beoordelingsoverleg panel	Panel
16.30 – 17.00 uur	Mondelinge terugkoppeling	Opleidingsmanagement en voorzitter College van Bestuur Zuyd Hogeschool

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Standaard 1

Algemeen

- Bulthuis 2013
- Curriculumhandleidingen:
 - Curriculum 2013-2014
 - Curriculum 2012-2013
- Dublindescriptoren i.r.t. eindkwalificaties en leerdoelen m.b.t. curriculum-onderdelen
- Landelijk opleidingsprofiel Creatieve Therapie
- Lintmodule: toepassing van competenties in de praktijk, Modulehandleiding 2013-2015
- Nota competenties
- “Ruim baan voor professionals”, Onderwijsvisie Zuyd Hogeschool 2014
- Profiel van de vaktherapeutische beroepen
- Rapportage alumnionderzoek
- Werkveldonderzoek: kwalitatief onderzoek bij managers/verwijzers

Nationale en internationale samenwerking

- Jaarverslag KenVak 2012-2013
- Nota internationalisering
- Strategisch plan KenVak 2009-2013

Standaard 2

Uitvoering en borging

- Analyse van de CV's van de docenten van de Master of Arts Therapie per 01-01-2014
- Jaarplan M-AT 2012-2013
- Nota competenties
- Werkveldonderzoek: kwantitatief onderzoek bij bacheloralumni Creatieve Therapie

Resultaat en reflectie

- Jaarverslag kwaliteitszorg 2012-2013
- Module evaluaties
- Keuzegids 2014
- Notulen werkveldcommissie
- Rapportage alumnionderzoek
- Rapportage MTO

Standaard 3

Uitvoering en borging

- Curriculumhandleidingen
 - Curriculumhandleiding 2012-2013
 - Curriculumhandleiding 2013-2014
- Lintmodule: toepassing van competenties in de praktijk. Modulehandleiding 2013-2015
- Model van Indicatiestelling
- Nota Competenties
- OER-en
 - Deeltijd OER 2013-2014
 - Duale OER 2013-2014
 - OER 2012-2013

Resultaat en reflectie

- Jaarverslag Kwaliteitszorg 2012-2013
- Keuzegids Masters 2014
- Notulen TvVT
- Rapportage Alumni-onderzoek
- Rapportage MTO

Standaard 4

- Curriculumhandleidingen
 - Curriculumhandleiding 2012-2013
 - Curriculumhandleiding 2013-2014
- Jaarverslag Kwaliteitszorg 2012-2013
- Module evaluaties

Standaard 5

Uitvoering en borging

- Curriculumhandleidingen
 - Curriculumhandleiding 2012-2013
 - Curriculumhandleiding 2013-2014
- Jaarverslagen Examencommissie 2010-2013
- OER-en
 - Deeltijd OER 2013-2014
 - Duale OER 2013-2014
 - OER 2012-2013

Resultaat en reflectie

- Module evaluaties 2010-2013
- Overzicht Commissie van Toelating
- Plan van aanpak Stuurgroep MAT
- PR-plan M-AT 2013-2014
- Rapportage Alumni-onderzoek
- Rapport Visitatiecommissie 2009
- Verslagen toelatingsgesprekken
- Werkveldonderzoek: kwantitatief onderzoek bij bacheloralumni Creatieve Therapie

Standaard 6

Uitvoering en borging

- Contacttijd Master of Arts Therapies studiejaar 2013-2014
- Curriculumhandleidingen
 - Curriculumhandleiding 2012-2013
 - Curriculumhandleiding 2013-2014
- Een visie op toegankelijkheid
- OER-en
 - Deeltijd OER 2013-2014
 - Duale OER 2013-2014
 - OER 2012-2013

Resultaat en reflectie

- Jaarverslagen examencommissie 2010-2013
- Jaarverslag Kwaliteitszorg 2012-2013
- Keuzegids Masters 2014
- Module evaluaties 2010-2013
- Notulen examencommissie
- Notulen opleidingscommissie
- Overzicht EC's masteropleidingen Nederland
- Rapportage Alumni-onderzoek

Standaard 7

- OER-en
 - Deeltijd OER 2013-2014
 - Duale OER 2013-2014
 - OER 2012-2013

Standaard 8

- Aandacht als motor van het gesprek. Functioneringsgesprekken en beoordelen.
- Integraal HR-beleid in een mensenbedrijf
- Introductie nieuwe medewerkers
- Personeelsbeleid Master of Arts Therapies
- Personeelsplan faculteit Gezondheidszorg 2013-2017
- Ziek- en herstelmelding

Standaard 9

Uitvoering en borging

- Analyse CV's docenten M-AT per 01-01-2014

Resultaat en reflectie

- Jaarverslag Kwaliteitszorg 2012-2013
- Keuzegids Masters 2014
- Module evaluaties
- Rapportage Alumni-onderzoek
- Rapportage MTO

Standaard 10

- Analyse CV's docenten M-AT per 01-01-2014
- Personeelsbeleid Master of Arts Therapies
- Rapportage MTO

Standaard 11

Uitvoering en borging

- Adviesrapport Hobeon van HBO-Bacheloropleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming, Hogeschool Utrecht
- Adviesrapport Hobeon van HBO-Bacheloropleiding Creatieve Therapie, Hogeschool Utrecht
- Adviesrapport Hobeon van HBO-Bacheloropleiding Muziektherapie, ARtEZ Hogeschool voor de Kunsten
- Studentenevaluaties Module 3 Drama

Resultaat en reflectie

- Jaarverslag Kwaliteitszorg 2012-2013
- Keuzegids Masters 2014
- Rapportage Alumni-onderzoek

Standaard 12

Uitvoering en borging

- Curriculumhandleidingen
- Lintmodule: toepassing van competenties in de praktijk. Modulehandleiding 2013-2015
- Jaarverslagen examencommissie
- Opleidingsbrochure

Resultaat en reflectie

- Jaarverslag kwaliteitszorg
- Module evaluaties
- Rapportage MTO

Standaard 13

Uitvoering en borging

- Jaarwerkplan kwaliteitszorg
- Rapportage alumnionderzoek

Resultaat en reflectie

- Module evaluaties
- Jaarverslag kwaliteitszorg
- Rapportage MTO

Standaard 14

- Jaarwerkplan kwaliteitszorg
- Module evaluaties
- Notulen TVVT
- Rapportage alumnionderzoek
- Rapportage MTO

Standaard 15

- Jaarwerkplan kwaliteitszorg
- Jaarverslag kwaliteitszorg
- Module evaluaties
- Notulen van commissies
- Rapportage MTO
- Toetsnota

Standaard 16

Uitvoering en borging

- Curriculumhandleidingen
- Jaarverslagen examencommissie
- Nota competenties
- Notulen sessie gerealiseerd eindniveau
- OER-en
 - Deeltijd OER 2013-2014
 - Duale OER 2013-2014
 - OER 2012-2013
- Toetsnota

Resultaat en reflectie

- Jaarverslag kwaliteitszorg
- Module evaluaties
- Notulen examencommissie
- Rapportage alumnionderzoek

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

1059084

1057472

1150588

1160400

1057928

0012877

9640717

1156055

1150944

1058371

1154559

1159771

1147722

2008001

2008002

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Master of Arts Therapies

Instelling: Zuyd Hogeschool

Visitatiedatum: 23 en 24 april 2014

Ondergetekende: .. dr. S. van Hooren

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: .. teamleider M-AT / Lector KenVak

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'S. van Hooren', written over a horizontal line.

Datum: 15-4-2014